

EINO LEINO

SATAJA YKSI
LAULUA

P. HALLONEN

HELSINGISSÄ
KUSTANNUSOSAKEYHTIÖ OTAVA

SATA JA YKSI LAULUA

EINO LEINON

MUUT TEOKSET:

MAALISKUUN LAULUJA. Hinta 1:50.

TARINA SUURESTA TAMMESTA y. m. runoja. Hinta 1:50

YÖKEHRÄÄJÄ. Runoja. Hinta 2:50.

TUONELAN JOUTSEN. Näytelmäruno. Hinta 1:25.

SATA JA YKSI LAULUA

KIRJOITTANUT

EINO LEINO

HELSINGISSÄ
KUSTANNUSOSAKEYHTIÖ OTAVA

SATA JA YKSI LÄLÄ

ELINO

ELINO

Helsingissä,
Päivälehdessä kirjapainossa, 1898.

SISÄLLYS:

Hymni.

	Siv.
I. Höyhensaaret	3
II. Laulu metsästä	12
III. Hymyilevä Apollo	20

Sata ja yksi laulua.

Me kuljemme kaikki kuin sumussa täällä	35
Rauha	36
Kulkijapoika	37
Hei hah hah haa	39
Sua odotin lasna ma laineilla	41
Kultainen kirja	42
Olen kyllin jo etsinyt totuutta	44
Niin kauvas kuin silmä kantaa	45
Aamulaulu	47
Kaks joutsenta	48
Antonius ja Kleopatra	49
Suo että sun helmahas peitän	52
Kuka on hän?	53
Sua tahtoisin ottaa ma leuvan alta	54

Meri kuutamolla	55
Minä uskoni, toivoni hukkasin	57
Piru tuli mun luokseni	58
Metsäntähti	60
Seita	62
Omenankukat	63
Niin jos oisit lauluni	64
Oli mieleni paimenpojaksi	70
Onnen orja	71
Sun naurusi	72
Sinä olet kuin kuplanen alla jään	73
Indiaani	74
Irma-impi	75
Mun onneton ollahan pitäis nyt	78
Lohdutus	79
Ihme	80
Ystäville	82
Sua katson vaan	83
Salaisuus	84
Kun omena on kypsä	86
Onnen kulta	87
Oli mullakin pikku ylpeytein	92
Ja jos mua lemmit armahain	93
Näin unta kesästä kerran	94
Merimies kajuutassaan	96
Jaa, jaa!	97
Kahden herran palvelija	99
Minä rakastin metsää ja maailmaa	101
Se oliko kieli, jok katkesi?	102
Kuten tahdot vaan	103
Kun muistelen	105
Herodiaan tytär	107
Jes siunatkoon!	108
Jäähyväisten jälkeen	110
Porraspuulla	113
Olen tahtonut tutkia taivaan ja maan	114
Väärinymmärrys	115

Laulajapoika	117
Käärin	119
Juhannus	120
Tuli tuoksuvat illat	121
Kesä	122
Sinä tanssit kuin rautalangalla	124
Älä usko tyttö mun laulujain	125
Yksin	126
Kauppasopimus	127
Minä luulin sun eloni onneksi	129
Mitä on tää?	130
Don Quijote	131
Pieni tarina	133
Ei sallittu	134
Minust' oli kuin olisi soudettu	136
Itarukous	138
Kun tietäis	139
Luonnossa luminen ilta	140
Kai ihmettelit sinä	142
Sinä teit minun eloni lauluksi	144
Kuu kalpea	145
Ave Maria!	146
On niin herttaista ajatella	147
Lepän lehdille lauluja kirjailen	149
Niin sinua katsoin neiti	150
Hanhipaimen	152
Mua suutele kerran	153
Sinä olet kuin mandeli	154
Yölaulu	155
Kun yksi rehki	158
Lintu	159
Minust on kuin kuulisin vasta	160
Laulu kevättalvella	162
Lemmenlaulu	163
Sen vasta ma naiseksi sanoisin	164
Minä uneksin kahdesta koivusta	167
Alppiruusu	168

Aino-neiti	169
Unta	171
Sydämen kepponen	172
Rekilaulu	173
Taas kotona	176
Kai useinkin tyhjältä	178
Vuorilla kulkevat suuret tuulet	180
Kunis kukkivat kanervat kankahan	181
Pieni ballaadi	182
Ne veivät multa mun iloni	183
Tän yön me tahdomme tanssia	185
Raskaalla hetkellä	186
Laulajan laulu	188

H Y M N I

I. Höyhensaaret.

Mitä siitä jos nuorna ma murrunkin
tai taitun ma talvisäihin,
moni murtunut onpi jo ennemmin
ja jäätynyt elämän jäihin.
Kuka vanhana vaappua tahtoiskaan?
Ikinuori on nuoruus laulujen vaan
ja kerkät lemmen ja keväimen,
ilot sammuvi ihmisten.

Mitä siitä jos en minä sammukaan
kuin rauhainen, riutuva liesi,
jos sammun kuin sammuvat tähdet vaan
ja vaipuvi merillä miesi.
Kas, laulaja tähtiä laulelee
ja hän meriä suuria seilailee
ja hukkuvi hyrskyhyn, ennen kuin
käy purjehin reivatuin.

Mitä siitä jos en minä saanutkaan,
mitä toivoin ma elämältä,
kun sain minä toivehet suuret vaan
ja kaihojen kantelen hältä.

Ja vaikka ma laps olen pieni vain,
niin jumalten riemut ma juoda sain
ja juoda ne täysin siemauksin —
niin riemut kuin murheetkin.

Ja vaikka ma laps olen syksyn vaan
ja istuja pitkän illan,
sain soittaa ma kielillä kukkivan maan
ja hieprukan hivuksilla.

Niin mustat, niin mustat ne olivat;
ja suurina surut ne tulivat,
mut kaikuos riemu nyt kantelen
vielä kertasi viimeisen!

Oi, kantelo pitkien kaihojen,
sinä aarteeni omani, aino!

Me kaksi, me kuulumme yhtehen,
jos kuin mua kohtalot vainoo.

Me kuljemme kylästä kylähän näin,
ohi kylien koirien räkyttävään,
ja keskellä raition raakuuden
sävel soipa on keväimen.

Me kaksi, me tulemme metsästä
ja me metsien ilmaa tuomme,
me laulamme nuoresta lemmeestä
ja lempemme kuvan me luomme,
me luomme sen maailman tomusta niin
kuin Luoja loi ihmisen Eedeniin
ja korvesta kohoitamme me sen
kuin vaskisen käärmeihen.

Te ystävät, joiden rinnassa kyyt
yön-pitkät pistää ja kalvaa,
te, joita jäytävi sydämen syyt
ja elämä harmaja halvaa,
oi, helise heille mun kantelein,
oi, helise onnea haavehein
ja unta silmihin unettomiin —
mun silmäni suljit sa niin.

Kas, ylläpä mustien murheiden
on kaunihit taivaankaaret
ja kaukana keskellä aaltojen
on haaveiden höyhensaaret
ja ken sinne lapsosen kaarnalla käy,
ei sille ne aavehet yölliset näy,
vaan rinnoin hän uinuvi rauhaisin
kuin äitinsä helmoihin.

Mitä siitä jos valhetta onkin ne vaan
ja kestä ei päivän terää!

Me uinumme siksi kuin valveutaan
ja vaivat ne jällehen herää.

Moni nukkui nuorihin toiveisiin
ja heräsi hapsihin hopeisiin;
hän katsahti ympäri kummissaan
ja — uinahti uudestaan.

Miks ihmiset tahtoa, taistella
ja koittaa korkealle?

Me olemme kaikki vain lapsia
ja murrumme murheen alle.

Miks emme me kaikki vois uinahtaa
ja hyviä olla ja hymytä vaan
ja katsoa katsehin kirkkahan
vain sielumme syvyyksiin?

Oi, unessa murheet ne unhottuu
ja rauhaton rauhan saapi,
oi, unessa vankikin vapautuu,
sen kahlehet katkeaapi,
ja köyhä on rikas kuin kuningas maan
ja kevyt on valtikka kuninkaan
ja kaikki, kaikki on veljiä vain --
oi, onnea unelmain!

Oi, onnea uinua uudelleen
ne lapsuen päivät lauhat
ja itkeä jällehen yksikseen
ne riemut ja rinnan rauhat;
taas uskoa, että on lapsi vaan
ja että voi alkaa uudestaan
ja uskoa uusihin toiveisiin
sekä vanhoihin ystäviin!

Taas uskoa riemuhun, keväimeen
ja lippuhun pilvien linnan
ja uskoa lempehen puhtaaseen
taas kahden puhtahan rinnan,
taas uskoa itsensä rikkahaks
ja maailman suureks ja avaraks —
voi, kuinka se sentään on ihanaa,
kun sen nuorena uskoa saa!

Voi, kuinka se sille on ihanaa,
joka kaiken sen kadotti kerran,
joka häkistä katseli maailmaa
ja näki vain vaaksan verran,
joka etsi kauneutta, elämää,
ja näki vain markkinavilinää,
ja näki räyhäävän raakuuden, tyhmyyden —
niit' aikoja unhotan en.

Kun muistelen, kuinka ma kerjännyt
olen koirana lempeä täällä,
miten rikasten portailta pyydelyt
olen tuiskulla, tuulissäällä,
vain lämpöä hiukkasen, hiukkasen vain —
ja kun minä muistelen, mitä mä sain
ja mitä mä nielin ja vaikenin
ja mitä mä ajattelin!

Miten olen minä kulkenut, uskonut,
ett' eivät ne unhoitukaan!
Ja sentään ne olen minä unhoittanut
kuin unhoittaa voi kukaan.
Ja sentään se nousi, min kohtalot kaas,
ja sentään ma seppona seison taas
ja taivahan kansia taon ja lyön —
oi, onnea tähtisen työn!

Ne saapuvat, saapuvat uudestaan
mun onneni orhit valkeet,
ne painavat vanhalla voimallaan
mun rintani jättipalkeet.
Ja kirkas on taivas ja kukkii maa
ja säkenet suustani suitsuaa
ja ääneni on kuni ukkosen —
oi, onnea unelmien!

Mitä siitä jos haaveeni verkot vaan
on verkkoja hämähäkin!

Mitä siitä jos onneni viittova vaan
on laulua laineiden näkin!

Moni nukkui nuorihin toiveisiin
ja heräsi hapsihin hopeisiin
tai herännyt täällä ei milloinkaan.
Missä? Milloin? Helmassa maan.

Minä tahdon riemuja keväimen
ja onnesta osani kerta!

Olen imenyt rintoja totuuden,
mut niistä vaan tuli verta.

Siis, tulkaa te utaret unelmien,
minä vaivun riemunne rinnoillen
ja uskon päivähän, aurinkohon.

Unen maito on loppumaton.

Oi, kauniisti mulle te kaartukaa,
mun syömeni sateenkaaret!

Mua hiljaa, hiljaa tuudittakaa,
te haaveiden höyhensaaret!

Mua katsokaa: olen lapsi vaan,
olen riisunut päältäni riemut maan
ja pyytehet kullan ja kunnian.

Uni onni on laulajan.

Minä tahdon vain uinua yksikseen.
En tahtois vielä mä kuolla.
Mut kuulkaa, jo äitini huhuilee
Tuonen aaltojen tuolla puolla.
Oi, odota hetkinen, äityein!
En viel' olis valmis ma matkallein,
mun syömeni on niin syyllinen.
Suo että mä pesen sen.

Suo että mä ensin huuhdon vaan
näjä synkeät, huonot aatteet,
suo että mä päälleni ensin saan
ne puhtahat, valkeat vaatteet,
jotk' ompeli onneni impynen,
hän, hämärän impeni ihmeellinen,
min kuvaa kannan ma sydämässän
siit' asti kuin hänet mä näin.

Me tulemme, äitini armahain!
Oi katso, meitä on kaksi!
Oi katso, mik' on mulla rinnassain!
Niin oisitko rikkahaksi
sinä uskonut koskaan kuopustas?
Ja katso, me pyydämme siunaustas,
sun poikasi synkeä, syyllinen,
ja mun impeni puhtoinen.

Katso, kuin hän on kaunis ja valkoinen
ja muistuttaa niin sua! •

Hän on niin hellä ja herttainen,
vaikk' ei hän lemmi mua.

Elä kysele hältä, miks tänne mun toi,
mut usko, se niin oli parhain, oi!

Ja usko, nyt ett' olen onnellinen
kuin aikoina lapsuuden.

Elä kysele multa sa laaksoista maan!

Ei olleet ne luodut mulle.

Mut jos sinun silmäsi tutkii vaan,

voin laulaa ma laulun sulle

kuin lauloin ma lapsen aikoihin —

kas, lauluna sujuu se paremmin

ja kyynelet kuuluvat kantelehen.

Niitä muuten ma ilmoita en.

II. Laulu metsästä.

Voin laulaa ma laulun yhden vaan:

«Oli lahden rannalla talo

ja kauvaksi yöhön kaameaan

sieltä vilkkui ikkunan valo.

Mut kaikista, kaikista kauvimmaks

ne loisti sen huonehen ikkunat kaks,

joss' äiti se valvoi vuoteellaan

ja vuotteli kuopustaan.

Tuli kuopus se kerran kotihin.

Oli sammunut ikkunan valo.

Oli autio huone se armahin

ja tyhjä, tyhj' oli talo.

Mut kirkkomaall' oli kumpu uus

ja kummulla humisi koivu ja kuus

ja kasvoi kukkaset tuttavat,

emon ennen kastelemat.

Ja poika se matkasi maailmaan.
Ei vilkkunut ikkunan valo.
Oli ympäri huojuvat hongat vaan
ja synkkä, synkk' oli salo.
Kävi yksin kulkea raskahaks.
Hän löysi ystävän, löysi kaks
ja löysi maantien mahtavan,
tien kullan ja kunnian.

Oli kylmät ne mieron nuotiot.
Ei vilkkunut ikkunan valo.
Oli ympäri korvet autiot
ja synkkänä huokasi salo.
Ja tulilla öisillä kuulla sai
niin paljon, niin paljon pahaa vain
ja maailman markkinarähinää —
vain harvoin ystävää.

Ja poika se erosi yksikseen.
Ei vilkkunut ikkunan valo.
Mut oli kuin korpehen yölliseen
olis kohonnut pikkunen talo.
Ja oli kuin kaukaa hän katsellut vaan
olis riemuja, murheita mustan maan
ja elellyt pienessä mökissään,
yön seljässä, yksinään.

Oli pimeä mökki se erakon.
Ei vilkkunut ikkunan valo.
Oli kolkko se humina hongikon
ja synkkänä huokasi salo.
Ei viihtynyt erakko tuvassaan,
hän metsiä hiihti ja harhaili vaan,
ja kylmä, kylm' oli mökin lies —
ja kylm' oli mökin mies.

Mut kerran kun palas hän töllilleen,
kas, vilkkuvi ikkunan valo!
Oli hongikko huolittu hopeiseen
ja kullassa kulisi salo.
Ja kun hän astahti mökkihin,
oli permanto peitetty kukkihin
ja lämmin, lämmin ol' mökin lies —
ja lämpeni mökin mies.

Ei yksin hän töllissä ollutkaan.
Siks vilkkui ikkunan valo,
siks hongat kaikk' oli hopeissaan
ja kullassa kulisi salo.
Ei olleet ne kultia kunnian,
ei helyjä mammonan, maailman,
oli linnunlaulua sydämen,
oli riemuja rakkauden.

Mökin lasilla lintunen lauleli.
Ja vilkkui ikkunan valo.
Ja katso! Katto se kohosi
ja mökistä suur' tuli talo.
Katso! Mökki laajeni maailmaks
ja maailma suureks ja avaraks
ja laulua täys oli avaruus
ja aurinko oli kuin uus.

Se lauloi laulua kotoista,
miten vilkkuvi ikkunan valo,
vaikk' ympäri korpi on kaamea
ja synkkänä hujuvi salo.
Se lemmen lämpöä lauleli,
oman kodin se onnea ylisti,
ja joulua kuusten ja kynttiläin
ja lapsien leikkiväin.

Se lauloi pienestä kädestä,
joka sytyttäis ikkunan valon,
joka hoitelis liettä lämmintä
ja kukkihin kylväis salon,
joka kädelle toiselle tukena ois
ja pyyhkisi otsan ryppyjä pois,
kun surut ne yölliset saapuvat
ja aavehet kolkuttavat.

Mut laulu se muuttavi muotoaan.
Yhä vilkkuvi ikkunan valo.
Mut erakko tölliä kiertävi vaan,
jost' tullut on suuri talo.
Ne saapuvat, aavehet yölliset,
ne tunnon tuskat ja pimeydet,
ne pistot syyllisen sydämen —
ja ne pistävät syvällen.

Ja erakko tutkivi itseltään:
Mulle vilkkuisko ikkunan valo?
Se ei mulle vilkkunut ennenkään.
Munko ois tämä suuri talo?
Ei, ei, minun mökkini pieni on vain.
Tää lienevi linnoja unelmain?
Mill' oisin ma ansainnut, onneton,
näin kirkkahan auringon?

Taas muuttavi laulu se muotoaan.
Yhä vilkkuvi ikkunan valo.
Mut erakko metsiä hiihtää vaan
ja synkkänä hujuvi salo.
Hän yksin hiihtää ja harhailee,
hän kanssa peikkojen kamppailee
ja kanssa syömensä syyllisen.
Hän tahtois i pestä sen.

Niin suurina surut ne saapuivat.
Mut vilkkuvi ikkunan valo.
Mökin lasit on suuret ja valoisat
ja mökki on suuri talo.
Ja katso! Hän katsovi mökkiin päin
ja katso, hän aavehet voittaa näin,
saa rauhan ja uskoo ja riemuitsee —
ja hän saapuvi mökilleen.

Taas muuttavi laulu se muotoaan.
Oli valhetta ikkunan valo.
Oli härmää ne honkien hopeat vaan
ja synkkänä hujuvi salo.
Mut erakko yksin hän vuoteellaan
vain kattohon katsoo ja katsoo vaan
ja liettä kylmää hän koittelee
ja hymyy ja hyräilee:

«Mitä siitä jos minulle ilkkui vaan
sen ihanan ikkunan valo!
Jos hongat ne härmässä olikin vaan
ja valhetta jos oli talo!
Toi valhe voiton mun sydämehen.
Siis uskon, siis uskon ma valheesen
ja suljen jällehen silmät kiin —
taas onneni näen mä niin.»

Ja laulu se muuttavi muotoaan.
Kas, loistavi ikkunan valo.
Taas hongat ne helkkyvät hopeissaan
ja kullassa kuultavi salo.
Taas katto se kaartuvi taivaihin
ja permanto peittyvi kukkihin
ja lämmin, lämmin on mökin lies —
ja lämmin on mökin mies.

Hän uneksii pienestä kädestä,
joka sytytti ikkunan valon,
joka hoiteli liettä lämmintä
ja kukkihin kylvi salon.
Hän uskoo ja toivoo ja uinuvi vain
ja kiittävi onnea unelmain,
kun surut ne yölliset saapuvat
tai aavehet kolkuttavat.

Ja näin hän kiittävi onneaan:
«Oi, vilkkuos valheen valo!
Mitä siitä jos pieni on mökkini vaan,
kun mulle se suuri on talo!
Mitä siitä jos lieteni kylmä on,
kun mulle se antavi auringon,
ja muut jos ei lintua kuulekaan,
kun mulle se laulavi vaan!»

Hän istuu ja hymyy ja hyräilee.
Yhä vilkkuvi valheen valo.
Mikä lie, joka kaukaa humisee?
Vai onko se vaan sinisalo?
Ja onko mökkiä ollenkaan?
Ja onko mökissä istujaa?
Ja onko valhekin olematon? —
Kuka tietää, se vastatkoon.»

III. Hymyilevä Apollo.

Näin lauloin ma kuolleelle äidillein
ja äiti mun ymmärsi heti.

Hän painoi suukkosen otsallein
ja sylihinsä mun veti:

«Ken uskovi toteen, ken unelmaan, —
sama se, kun täysin sa uskot vaan!

Sun uskos se juuri on totuutes.

Usko poikani unehes!»

Miten mielelläin, niin mielelläin
hänen luoksensa jäänyt oisin
luo Tuonen virtojen viileäin,
mut kohtalot päätti toisin.

Vielä viimeisen kerran viittasi hän
kuin hän vain viitata tiesi.

Taas seisoin ma rannalla elämän,
mut nyt olin toinen miesi.

Nyt tulkaa te murheet ja vastukset,
niin saatte te vasten suuta!

Nyt raudasta mulla on jänteret,
nyt luuni on yhtä luuta.

Kas, Apolloa, joka hymyilee,
sitä voita ei Olympo jumalineen,
ei Tartarus, Pluto, ei Poseidon.

Hymyn voima on voittamaton.

Meri pauhaa, ukkonen jylisee,
Apollo saapuu ja hymyy.

Ja katso! Ukkonen vaikenee,
tuul' laantuu, lainehet lymyy.

Hän hymyllä maailman hallitsee,
hän laululla valtansa vallitsee,
ja laulunsa korkea, lempeä on.

Lemmen voima on voittamaton.

Kun aavehet mieltäsi ahdistaa,
niin lemmi! — ja aavehet haihtuu.

Kun murheet sun sielusi mustaks saa,
niin lemmi! — ja iloks ne vaihtuu.

Ja jos sua häpäisee vihamies,
niin lemmellä katko sen kaunan ies
ja katso, hän kasvonsa kääntää pois
kuin itse hän hävennyt ois.

Kuka taitavi lempeä vastustaa?
Ketä voita ei lemmen kieli?
Sitä kuulee taivas ja kuulee maa
ja ilma ja ihmismieli.
Kas, povet se aukovi paatuneet,
se rungot nostavi maatuneet
ja kutovi lehtihin, kukkasiin
ja uusihin unelmiin.

Ei paha ole kenkään ihminen,
vaan toinen on heikompi toista.
Paljon hyvää on rinnassa jokaisen,
vaikk' ei aina esille loista.
Kas, hymy jo puoli on hyvettä
ja itkeä ei voi ilkeä;
miss' ihmiset tuntevat tuntehin,
siellä lähell' on Jumalakin.

Oi, antaos, Herra sa auringon,
mulle armosi kultaiset kielet,
niin soittaisin laulua sovinnon,
ett' yhtehen sais eri mielet.
Ei tuomitse se, joka ymmärtää.
Mut laulukin syömiä selittää
ja ihmiset toistansa lähemmä vie.
Sen kautta käy Jumalan tie.

Oi, onnellinen, joka herättää
niitä voimia hyviä voisi!
Oi, ihmiset toistanne ymmärtäkää,
niin ette niin kovat oisi!
Miks emme me kaikki yhtyä vois?
Ja yksi jos murtuis, muut tukena ois.
Oi, ihmiset toistanne suvaitkaa!
Niin suuri, suuri on maa.

Tääll' on toki tilaa kaikillen.
On ketoja auran kääntää,
on lehtoja laulella neitojen
ja saloja sulhojen vääntää.
Kas, lempi se maailman levittää.
Oi, ihmiset toistanne lempikää
ja kohti taivasta tavoittakaa!
Niin pieni, pieni on maa.

Niin pienet, pienet on piirit maan,
mut taivas on suuri ja laaja
ja taivas on kuultava korkeuttaan
ja taivas on tähtinen, taaja.
Yks vaan on taivas, yks Jumala vaan,
on jokaisella se sielussaan,
ja taivas on rauha täytetyn työn.
Se estävi aavehet yön.

Sun mieles jos kääntyvi murheisaks
elon pitkillä pientaroilla,
niin aittaa sarka ja aittaa kaks
ja onnes sa löydät noilla.
Ja maailma kuinka se muuttuukin,
käy elosi päivään tai pilvihin,
niin yksi, yksi on varma ain:
työn onni on oikea vain.

Oi, kaikuos kantelo kautta maan,
soi soittoni kodasta kotaan,
niin mökkiin kuin linnahan kuninkaan
kaikk' kutsuen suurehen sotaan!
Oi, kaikuos kauniisti kantelein,
oi, helise hellästi sydämein,
oi, sykkiös kerrankin päivähän päin
työn onnea ylistäin!

Se talo, min portilla kilpi on:
„Tässä talossa tehdään työtä.“
Se talo on pyhä ja pelvoton
ja pelkää ei se yötä.
Työs olkoon se suurta tai pientä vaan,
kun vaan se työtä on oikeaa
ja kun sitä palkan et tähden tee!
Työ riemulla palkitsee.

Se raatajan riemulla palkitsee
ja tekijän terveydellä,
työ himoja huonoja hillitsee
niin puhtaalla sydämellä.
Oi, rauhaa päätetyn päivätyön!
Hyvät enkelit suojaavat työmiehen yön
ja nuorena, vankkana nousevi hän
taas uutehen päivähän.

Oi, antaos Herra sa armas sää,
kun raatajan ilta raukee!
Hyvät enkelit kauniisti hymyilkää,
kun työmiehen hauta aukee!
Oi, nouskosi kirkasna päiväyt uus,
kun loppuvi raatajan rauhattomuus
ja päättyvi pitkä päivätyö!
Herra, valkase vaivamme yö!

On monta uskoa päällä maan
ja toinen toista kiittää,
mut laulajalla yks usko on vaan
ja hälle se saapi riittää:
Min verran meissä on lempeä,
sen verran meissä on ijaistä
ja sen verran meistä myös jälelle jää,
kun päättyvi päivä tää.

Ja yhden ma varman tiedän sen,
kun löydy ei tietä mistään:
On työtä tehtävä jokaisen.
Puu tutaan hedelmistään.
Se usko, ken sitä ei opeta,
sitä uskoa täällä ei tarvita,
se on uskoa usmien, haamujen,
ei uskoa ihmisten.

Kuka tietävi, mistä me tulemme
ja missä on matkamme määrä?
Hyvä että me sitäkin tutkimme.
Ei tutkimus ole väärä.
Mut yhden me tiedämme varmaan vaan:
Me *olemme* kerran nyt päällä maan
ja täällä meidän on eläminen,
miten taidamme parhaiten.

Me olemme kaikki nyt laivalla
ja kynnämme suurta merta.
Me synnyttiin vaivalla
ja vaivalla kuolemme kerta.
Mut se, mikä siinä on välillä,
se olkohon lämpöä, lempeä!
Kas, tuiskussa yhteen kun yhtyvi kaks,
käy kulkukin helpommaks.

Mut emmehän tuiskussa kuljekaan,
kun oikein me aattelemme.
Vaikk' elämme kaikki me päällä maan,
niin maassa tok' kiini emme.
Tääll' onhan niin paljon muutakin
kuin multaa, on kaunista, kultaakin,
kun oikein, oikein me etsimme vaan.
Niin kaunis, kaunis on maa.

Oi, katsokaa, miten lainehet
niin kauniisti rantoja kaulaa!
Oi, kuunnelkaa, miten lintuset
niin kauniisti lehdossa laulaa!
Oi, ootteko nähnehet illan kuun
ja kuulletteh kuisketta metsän puun,
min ylitse valkeat hattarat
suvitaivaalla vaeltavat?

Tai ootteko koskaan te painaneet
pään kesäistä nurmea vastaan,
kun heinäsirkat on helisseet
ja raikunut laulu rastaan?
Sinikellot tokko ne keinuivat,
lepinkäiset tokko ne leijuivat,
ja tuoksuiko kukkaset tuhannet? —
Sitä tuoksua unhotat et.

Ja ootteko mennehet milloinkaan
te aamulla järven rantaan,
kun aurinko noussut on aalloistaan
ja paistanut valkosantaan?
Vesi välkkyikö tyynenä heijastuin,
sumun keskeltä nousiko seijastuin
sadun saaret, niemet ne terheniset? —
Sitä utua unhotat et.

Oi, ootteko silloin te tunteneet
maan luonnossa maailman Luojan?
Oi, ootteko silloin te löytäneet
yön aaveilta armahan suojan?
Ja ootteko silloin te itkeneet
ja hyviä olleet ja hymyilleet,
oi, ootteko silloin te lempineet? —
Sitä lempeä unhotat et.

Oi, ootteko silloin te lempineet
sitä tyttöä tummatukkaa
ja ootteko silloin te rakastaneet
joka puuta ja joka kukkaa?
Ja oliko veli joka ihminen?
Ilo loistiko silmistä jokaisen?
Ja oliko kaikilla kasvoillaan:
Niin kaunis, kaunis on maa.

Ken *yhtä* ihmistä rakastaa,
se *kaikkia* rakastaapi.

Ken kerran voi itsensä unhoittaa,
se unten onnen saapi.

Ken kerran itse on onnellinen,
se tahtois onnehen jokaisen
ja antaa ja antaa ja antaa vaan
oman onnensa aarteistaan.

Mitä siitä jos hän sua lemmi ei,
sa jolle lempesi annoit!

Hän antoihan sulle elämän
ja kuvaa sa kaunista kannoit.

Ja vaikka hän vaatisi elämäs taas,
niin kulkeos riemulla kuolemaas

ja julista virsillä Jumalaa,
kun kaunis niin oli maa.

Oi, kiitos sa Luojani armollinen
joka hetkestä, jonka ma elin,

kun annoit sa ruumihiin tervehen
ja syömen mi sykähteli,

kun annoit sa tervettä kättä kaks,
kaks silmää sieluni ikkunaks,

ja hengen herkän ja avoimen
joka tuutia tuulosen.

Sua kiitän mä Luojani armollinen,
kun annoit sa kodin hyvän,
soit äidin niin hellän ja herttaisen
ja taaton niin tarmoa syvän,
kun annoit sa myös pari ystävää
ja ne hyvää, en pyydä ma enempää,
ja annoit sa armahan isäinmaan,
jota kyntää ja rakastaa.

Ja kiitospa vihdoin viimeinen,
kun laulun lahjan sa annoit,
kun riemut ja murheet lapsosen
näin sävelten siivillä kannoit,
sen sulta, sulta ma yksin sain
ja sulle siitä mä vastaan vain
ja leiviskästäni tilin teen,
miten käytin mä kanteleen.

Soi, helise kulkijan kannel vain!
Halo aaltoja laulajan haaksi!
Käy purjehin täysin ja pullistuvain,
jätä välkkyvä jälki taaksi!
Ja vaikka mun nuorena laineet vei,
niin eipä se hukkahan vaipunut, ei,
joka upposi laulujen laineisiin
ja lempensä unelmiin.

Se soutavi seljässä delfiinein
ja sen lempeä lainehet laulaa
ja kanssa Vellamon impyein
se aikojen aalloilla kaulaa.
• Oi, viritä virtesi, nuori mies!
Voi, pian se riittyvi rinnan lies
ja vanhuus jo sauvoilla hoippuen saa.
Anna kanteles kajahtaa!

SATA JA YKSI LAULUA

The first part of the book is devoted to a general
 introduction to the subject of the history of
 the world, and to a description of the
 various nations and empires which have
 existed in the world from the beginning
 of time to the present day. The second
 part of the book is devoted to a
 description of the various nations and
 empires which have existed in the world
 from the beginning of time to the present
 day. The third part of the book is
 devoted to a description of the various
 nations and empires which have existed
 in the world from the beginning of time
 to the present day. The fourth part of
 the book is devoted to a description of
 the various nations and empires which
 have existed in the world from the
 beginning of time to the present day.

The first part of the book is devoted to a
 general introduction to the subject of the
 history of the world, and to a description
 of the various nations and empires which
 have existed in the world from the
 beginning of time to the present day.
 The second part of the book is devoted
 to a description of the various nations
 and empires which have existed in the
 world from the beginning of time to the
 present day. The third part of the book
 is devoted to a description of the
 various nations and empires which have
 existed in the world from the beginning
 of time to the present day. The fourth
 part of the book is devoted to a
 description of the various nations and
 empires which have existed in the world
 from the beginning of time to the
 present day. The fifth part of the book
 is devoted to a description of the
 various nations and empires which have
 existed in the world from the beginning
 of time to the present day.

The first part of the book is devoted to a
 general introduction to the subject of the
 history of the world, and to a description
 of the various nations and empires which
 have existed in the world from the
 beginning of time to the present day.
 The second part of the book is devoted
 to a description of the various nations
 and empires which have existed in the
 world from the beginning of time to the
 present day. The third part of the book
 is devoted to a description of the
 various nations and empires which have
 existed in the world from the beginning
 of time to the present day. The fourth
 part of the book is devoted to a
 description of the various nations and
 empires which have existed in the world
 from the beginning of time to the
 present day. The fifth part of the book
 is devoted to a description of the
 various nations and empires which have
 existed in the world from the beginning
 of time to the present day.

SATA JA YKSI LAULUA

SATA JA YKSI LAULUA

1.

Me kuljemme kaikki kuin sumussa täällä
ja kuulemme ääniä kuutamo-yön,
me astumme hyllyvän sammalen päällä
ja illan on varjoa ihmisen syön.

Mut ääntä jos kaksi yhtehen laulaa
yön helmassa toistansa huhuilevaa
ja varjoa kaksi jos lempien kaulaa, —
se sentään, se sentään on ihanaa!

2.

Rauha.

Mitä on nää tuoksut mun ympärillään?

Mitä on tämä hiljaisuus?

Mitä tietävi rauha mun sydämessään,
tää suuri ja outo ja uus?

Minä kuulen, kuink' kukkaset kasvavat
ja metsässä puhuvat puut.

Minä luulen, nyt kypsyvät unelmat
ja toivot ja tou'ot muut.

Kaikk' on niin hiljaa mun ympärillään,
kaikk' on niin hellää ja hyvää.

Kukat suuret mun aukeevat sydämessään
ja tuoksuvat rauhaa syvää.

3.

Kulkijapoika.

Kaks lauloi lintua kehdollain
ja toinen niist' oli musta.

Tilu ranttantaa,
tilu ranttantaa,
ja toinen niist' oli musta.

Siitä toisesta muuta ma muista en,
mut se lauleli lohduitusta.

Tilu ranttantaa,
tilu ranttantaa,
että lauleli lohduitusta.

Mun äitini kuoli ja kuopattiin
sen kivikirkon lehtoon.

Tilu ranttantaa,
tilu ranttantaa,
sen kivikirkon lehtoon.

Mut huutokaupalla myötihin
tään kulkijapojan kehto.
Tilu ranttantaa,
tilu ranttantaa,
tään kulkijapojan kehto.

Ja silloin se suurista suruista
mun ääneni sortua taisi.
Tilu ranttantaa,
tilu ranttantaa,
mun ääneni sortua taisi.

Mut jos mua tyttö sä rakastat,
vielä rintani riemahtaisi.
Tilu ranttantaa,
tilu ranttantaa
ja lauluni kaiun säisi.

4.

Hei hah hah haa,
onko hullumpaa,
kun poika on rakastunna,
poika rakastaa,
tyttö hakastaa
ja on kuin oikea nunna.

Hei hah hah haa,
onko hullumpaa,
hän on mulle kuin abbedissa,
risti rinnallaan,
pyhä pinnaltaan,
silmit Neitsehen rukouksissa.

Hei hah hah haa,
onko hullumpaa,
kun vaikka sen valheeksi tiedän,
minä uskon niin
silmän rukouksiin,
että suunsakin pilkkaa siedän.

5.

Sua odotin lasna ma laineilla,
kun kuuhut lahtea kultas,
sua odotin silloin, kun ensi murhe
mun eloni kukkia multas.

Sua odotin silloin ja sittemmin
sua odotin kertaa monta,
ja istun ja odotan vieläkin —
voi tyttöä vallatonta!

Hän kulkevi vain minun kupeellain
ja vierellä käy ja vilkkuu,
mut kun häntä kosken, hän häilähtää
ja kutria heittää ja ilkkuu.

6.

Kultainen kirja

Kai ihmettelet, miks iloinen
niin tänään mä olen ja nuori,
miks loitolle lämpöä säteilen
kuin päivän paistama vuori.

Elä imehdi tuota, oi armahain!
Mulla ollut on juhla suuri,
mulla ollut on suuri sunnuntai
elon arkien keskellä juuri.

En tiedä, saatatko uskoa,
mut kaukana olen ma käynyt,
minä palajan pitkältä matkalta,
vaikk' en ole väsähtäynyt.

Ja tiedä en, uskotko impyein,
unet mull' oli suuret ja summat:
itse auringon kanssa ma liiton tein
ja kuun kera kirjat kummat.

Minä lupasin syömeni nuoren tään
aina auki, auki sen pitää,
aina pitää sen sepposen selällään
enkä peittää päivältä mitään.

Ja päivä se lupasi paistettaan
ja kuu lupas kuutamoansa
halki elämän pitkän ja onnekkaan,
joka lauha ois laskussansa.

Ne kirjat ne kätkin ma rintaani mun,
mut ei vielä, ei vielä ne riitä,
niin kauvan kuin, impeni puhtahin, sun
puumerkkisi puuttuu siitä.

Sano, tahdotko nimes sä kirjoittaa
sen kultaisen kirjan alle?

Sano, tahdotko valani vahvistaa,
valan päivälle, taivahalle?

7.

Olen kyllin jo etsinyt totuutta,
ole sinä minun totuuteni,
ole sinä minun päiväni ohjaaja,
unen antaja yölliseni.

Vai tahdotko olla mun valheeni?
Sekö enemp' on mielehes sinun?
Ole vaan, ole vaan, tosi, valhe tai
mikä muu, kun vaan olet minun!

8.

Niin kauvas kuin silmä kantaa —

Niin kauvas kuin silmä kantaa
sua yksin, yksin ma näin,
niin kauvas kuin aatos antaa
olet ollut mun mielessäin.

En muista ma päivää, en yötä,
jona ollut et muistossa mun,
en tehnyt ma tekoa, työtä,
jota tehnyt en tähtesi sun.

Sinä annoit oikean, väärän,
sinä ohjasit eloni tien,
sinä määräsit matkani määrän
ja sun kanssani sinne ma vien.

Ja kun perillä ollaan me milloin
ja jos kaikki ei mielestäs
ois siellä niin hyvää silloin —
niin syyttäös itseäs!

9.

Aamulaulu.

Kaiu, kaiu lauluni,
kaiu korkealle!
Aamu koittaa, aalto käy
rannan raidan alle.

Nuku, nuku, sydämeini,
nuku nuorta unta!
Katso, kuinka havajaa
koko luomakunta!

Lennä, lennä lempeni,
lennä yli vuorten!
Ei ne estä vuoretkaan
lempimistä nuorten.

10.

Kaks joutsenta virralla vierekkään
ui salmia ulpukoiden
ja tyyn' oli virta ja tyynessään
kuvat valkeat kuvasti noiden.

Tuli tuulispää yli virran ja maan
ja mylvi ja viskoi multaa.
Nyt joutsenet aaltoja soutaa vaan
ja etsii entistä kultaa.

II.

Antonius ja Kleopatra.

Antonius, maailman pylväs,
tuli rantahan Egyptin maan,
tuli uhmari tuhansin urhoin
sadun valtoa valloittamaan.

Kleopatra, kaunis ja viekas,
oli valtias Egyptin,
sysikutrinen, säihkyväsilmiä —
tuli impysin tuhansin.

«Oi, terve sa Egyptin päivä» —
Antonius riemulla huus —
«Suo olla mun aalto se illan,
johon painat sa purppurasuus!»

«Niin olkohon, maailman pylväs» —
Kleopatra vastasi näin —
«mut olkohon ääressä maljain,
ilon soidessa, seppelpäin!

Siis terve sa Egyptin vieras,
min maineen tuuli jo toi!
Nyt kestiten kilpailkaamme,
mitä Rooma ja Egypti voi.»

Antonius, maailman pylväs,
pidot toimitti uljaimmat,
kalat kultaiset, kuohuvat viinit,
sadat heelmät ja hekkumat.

Kleopatra, kaunis ja viekas,
luona vieraansa söi ja joi,
mut kun tuli vuoronsa hälle,
vain maljan yhden hän toi.

Ja sen viiniä täytehen kaasi.
Mut salaa pohjahan sen
hän pudotti puuntavan helmen
heloposkena hymyillen.

«Mitä annoit sa Egyptin käärme?» —

Antonius kauhulla huus. —

«Miks huuleni hurmeessa palaa,
jota suuteli purppurasuus?»

«Vain helmen yhden ja pienen» —

Kleopatra vastasi näin —

«mut jos minun rintani avaat,
niin löydä et sydäntäin.»

Antonius, maailman pylväs,
tuns silmänsä himmenevän,
tuns kiertävän viekkahan viinin —
ja maailman unhotti hän.

Ja vuodet ne vierii ja vierii.

Mut kaulaten kaksin on vaan

Antonius, Egyptin orja,

ja herratar Egyptin maan.

12.

Suo että sun helmahas peitän
minä raskahan, sairaan pään,
suo että sun helmahas heitän
minä mieleni murheen tään.

Maa on niin autio, tyhjä,
sinä yksin täys kuni yö,
min taivaalla tähtöset tuikkii,
min varjoissa valtimot lyö.

Oi, yöni hellä ja hiljainen,
sinä yöni suuri ja tumma,
ota helmahas päivän uupunut laps! —
Mun on niin kammo ja kumma.

13.

Kuka on hän?

Kuka on hän? Kuiskeko kuutamo-yön,
maan haltia, metsien haave,
vai lauluko laulajan rinnasta vain
ja henkeni yöllinen aave?

En tiedä, mut aave jos ollut hän lie,
niin johtanut ei hän harhaan,
ja jos oli laulu hän rinnastain,
niin lauloin ma lauluni parhaan.

14.

Sua tahtoisin ottaa ma leuvan alta
ja taivuttaa sua taaksepäin
ja suudella suustasi ilkeät sanat,
joill' armotta raatelet sydäntäin.

Mut noin sua, noin sua enimmäen lemmin,
sinä impynen yön, sinä hämärän laps,
kun kulmas on musta ja mutrussa huuli
ja silmäsi säihkyy ja häilyvi haps!

15.

Meri kuutamolla.

Minun mieleni on niin kummallinen
kuin meri kuutamolla.

En tahtois ma touhuun ihmisten
ja en tahtois yksin olla.

Minun mieleni on niin korkea
kuin taivahan tähtivyöhyt,
sen alle mahtuvi maailma
ja yhdessä päivä ja yöhyt.

Oi, äitini armas, kun eläisit,
nyt itkisin helmassasi!
Sinä anteheks antaen pyyhkisit
pois kyynelet poskiltani.

Oi, ihmiset, miksi on ilkeyttä
ja veljesvainoa miksi,
kun luonut on Luojamme lempeä
maan kaiken niin kaunihiksi?

Miks ihmiset astutte allapäin,
vaikk' korkea taivas on yllä?
Ylös silmänne luokaa ystävään,
niin mielenne yhtyy kyllä!

En tahtois ma touhuun ihmisten
ja en tahtois yksin olla.
Minun mieleni on niin kummallinen
kuin meri kuutamolla.

16.

Minä uskoni, toivoni hukkasin,
minä laskin laivani kariin,
sun suukkoihis tyttö mä uskon vaan
ja mustahan silmäpariin.

Ja jos mua tyttö sä rakastat
ja suot mulle suukkos-tuulta,
taas purjehin täysin mä purjehdin
ja hoilotan hankapuulta:

Hei, monta on laivaa laineilla
ja tähteä taivahalla,
hei, minun laivani ajelee
sen tyttöjen tähden alla!

17.

Piru tuli mun luokseni.

Piru tuli mun luokseni pyydellen:

«Suo mulle aarteheet sydämen!»

— Tulit liian myöhään ystävään.

Surun ruoste jo runteli sydäntäin.

Piru hymyten vastasi: «Ruoste vie
vain raudan ja vasken, tok' kultia lie.»

— Tulit liian myöhään ystävään.

Ivan harakat hyppi jo sydämessään.

Piru hymysi vaan: «Jos kullat vei,
iva älysi helmiä ottanut ei.»

— Tulit liian myöhään ystävään.
Kävi ihanin impi jo sydämessään.

Piru silloin se kirosi kimmahtain:
«Se lempo se eelleni ehtii ain!

Se lempo se puhdasta tekee vaan!» —
Ja pois hän laukkasi vihoissaan.

18.

Metsäntähti.

Minä metsäntähteä rakastin
ja kaunis on metsänkukka.
Hän oli niin nuori ja valkoinen,
mut häll' oli tumma tukka.

Hän oli niin vieno ja valkoinen,
mut häll' oli viisas mieli.
Ja jos hän hulluja huokasikin,
niin kertonut ei sitä kieli.

Ken metsäntähteä rakastaa,
sen viepi metsän hukka.
Ja metsä jos ei sitä veisikään,
niin viepi sen tumma tukka.

Hän on niin viisas ja valkoinen
ja sievä kuin sisilisko;
mut kun häntä kutsut kullakses,
niin sulle hän on vaan sisko.

19.

Seita.

Minä olen kuin pikkunen pakana
ja sin' olet jumalanpuuni
ja ethän sa ilku takana,
jos sulle sen kuiskaa suuni.

Minä levitän lehtohon lakanan,
kun saapuvi uhrikuuni,
ja seulon sieluni akanan
ja paastoan lihani, luuni.

Minä otsani kolmasti maahan lyön,
minä helmet helmahas puotan
ja riisun rikkahan solkivyön.

Ja ma merkkiä anon ja luotan.
Mut vaiti seisovi seita yön
ja yksin ma uskon ja uotan.

20.

Omenankukat.

Mun onneni kukkii kuin omenapuu
kevät-öissä valoisissa,
kun kuusten latvat ne kumartuu
ja immet on unelmissa.

Ne yöt pari ympäri helluntain,
ne yöt on suuret ja syvät
ja silloin jos ei tule tuuli vain,
niin kypsyvät heelmät hyvät.

Oi, antaos taivas tyyntä nyt,
jos sitten sa annatkin muuta!
Oi, varjele Luojaani vakainen
nyt orvon omenapuuta!

21.

Niin jos oisit lauluni.

Niin jos oisit lauluni
kuin on suuri metsä,
äänet kaikki kaiuttaisit,
kaikki sävelet sä.

Metsässä on suuret puut
ja metsässä on marjat,
metsässä käy kontiot
ja köyhän kotikarjat.

Kukat pienet kukoistavat
surten puiden alla,
valkopilvet vaeltavat
suven taivahalla.

Hongat hiljaa humisee
ja kähkö kukahtelee.
Köyhän sydän keveämmin
silloin sykähtelee.

Alla suurten surujenkin
kukkii kukat mieleen,
Köyhä kukan kuroittaa
ja pistää rintapieleen.

Köyhä kukan kuroittaa,
min rikas maahan astuu;
köyhän silmä kyyneleissä
useammin kastuu.

Kukka orvon kumppani
ja laulu köyhän liesi;
metsä meidän tuttava,
mut vieraan vihamiesi.

Tuttavalle metsän polut
itsestänsä aukee,
vieras maita vierivi
ja eksyneenä raukee.

Tuttavalle «tervetullut!»
joka kuusi kuiskaa,
vierahalle joka oksa
uhotellen huiskaa.

Kell' on rikos rinnassa
ja ken ei sitä kadu,
vieras on se metsässä
ja vieras mailla sadun.

Sille siellä vihur' käy
ja korpikuuset ruskaa —
katuvalle metsän huoju
huojentaapi tuskaa.

Paatuneelle pahat henget
metsän puista puhuu —
katuvalle metsän immet
valkohunnut huhuu.

Huiska huivi Tellervon
ja mulle tietä näytä,
piirrä puihin pilkkoja
ja lohdun kättä käytä!

Sull' on käsi valkea
ja sull' on sormi pieni.
Mull' on käsi mustempi
ja kova korpitieni.

Tahdoin kerran kätehein
sen käden pienen liittää —
yö se hullun sydämessä
hourehia siittää.

Käsi pieni pelästyi
ja huntu kauvas huiskas, —
hullu henkäs, heräsi
ja itseksensä kuiskas:

«Käsi pieni katoais
mun käteheni mustaan,
kauvempata viitaten
se vaan luo lohdutustaan.»

Huiska huivi Tellervon
ja käsi vieno vilka!
Taasen tahdon astua
ma tietä tytön pilkan.

Tule metsän tyttö taas,
en enää ole hullu,
tule, niinkuin tuhatkerrat
ennenkin oot tullut.

Tule siivin kultaisin
ja kulje valkovaattein,
saavu rauhan sanomin
ja joudu joulu-aattein.

Pyysi rypyt otsalta
ja silmät kiini sulje,
hiljaa huolet hivele
ja kulmiani kulje.

Kas, mun pääni sairas on,
on sairas lapsikulta;
lapsi tahtoo levähtää
ja levon saa se sulta.

Sull' on sydän valkea
ja sull' on käsi pieni.
Mull' on mieli mustempi
ja kova korpitieni.

Korvessa on suuret puut
ja korvessa on marjat,
korvessa käy kontiot
ja köyhän kotikarjat.

Ilot vienot vihannoivat
suurten huolten alla,
valkopilvet vaeltavat
suven taivahalla.

Hongat hiljaa humisee
ja kähkö kukahtelee,
köyhän sydän keveämmin
silloin sykähtelee.

Niin jos oisit lauluni
kuin on suuri metsä,
surut kaikki karkoittaisit,
kaikki kyynelet sä.

22.

Oli mieleni paimenpojaksi,
oli kummuille, kunnahille.
Minä tahdoin torvea toittottaa
metsän kuusille kuunteleville.

Ja sitten ma toivoin, ett' tyttönen
tulis laulaen saloa syvää —
ja mitä minä sitten toivoinkaan,
se oli niin hyvää, niin hyvää!

Ja tyttö se tulikin laulaen,
mut tullut ei se hyvä.
Ja torvea kyllä ma toittotan,
mut kuule ei korpi syvä.

23.

Onnen orja.

En, enhän niitä ma ymmärrä
sun konstejas, tyttöni sorja,
sen ymmärrän vaan, että ijäti mä
olen lempesi, leikkisi orja.

Sinä taiteesi turhaan tuhlaillet.
Mitä tarpeen on keikailu, keima?
Ei pakohon sentään se päästä voi,
kenen otsall' on onnen leima.

Joka ovella kiini se otettais,
joka kylässä kysyttäis tälleen:
«Mist' onnen orja sa karkasit?» —
Ja ma luoksesi tuotais jälleen.

24.

Sun naurusi.

Sun naurusi, oi, sitä lemmin ma niin
kuin laulua illan rastaan,
kun aurinko kumpuja kultailee
ja käkönen kukkui vastaan.

Sun naurusi päilyvi, päärlyilee,
sun naurusi soi ja helkkää.

Ken kerran sen naurusi kuuli sun,
sen aina se rinnassa välkkää.

Sun naurusi, oi, sitä pelkään ma niin
kuin teuras puukon terää.

Kehen kerran se sattui, naurusi sun,
niin eipä se hevillä herää.

Sun naurus on hellä ja hirmuinen,
on ilkein ja ihanaisin,
sun naurusi hurmata, surmata voi —
kun jällehen kuulla sen saisin!

25

Sinä olet kuin kuplanen alla jään,
joka kierii ja kulkee ja läikkyy.
Sinä olet kuin kummulla kaste yön,
joka kulkijan askelta säikkyy.

Elä pelkää kukkanen kummullas,
en tule ma ryskävin tuulin,
ja jääsi jos särkeä tahdonkin,
sen särjen mä lämpimin huulin.

Minä otan sun kuplasi kultaisen
kuin äitini suukko se oisi,
minä juon ne kastehet kauniin yön
kuin ehtoollisviiniä joisin.

26.

Indiaani.

Minä olen kuin metsien indiaani,
sinä valkoinen,
jonk' olin ma ryöstänyt majahani,
joka jätti sen.

Minä juoksen ja uin ja tahdon kiini
taas valkoisein.

Tuost' astunut pieni on mokkaasiini
yli sammalein.

Hän täst' on tullut ja tuosta mennyt,
sen tiedän vain.

Mut mist' on tullut ja minne mennyt
mun armahain?

27.

Irma-impi.

Jo kansa kaikki rauhassa makas majoissaan,
mut murhe oli rinnassa kuninkahan.

Ja suuri on kuninkaiden murhe.

— «Mun orhini valkeat te valjastakaa kuus!» --
Näin kuningas se kesk' yöllä orjillensa huus.

Se yö oli kaunis ja kalpee.

Ja kuningas se kulkevi vaunuissaan,
mut murhe istui vierellä kuninkahan.

Ja suuri on kuninkaiden murhe.

Kas, kaviot ne kopsaa ja liikkuvi maa,
mut Irma-impi rauhassa makas majassaan.

Se yö oli kaunis ja kalpee.

— «Oi, äitini, kuule kuinka jyrisevi tie!
Oi, äiti, äiti, heräjä, se ukkonen lie!» —
Niin suuri on kuninkaiden murhe.

— «Sa nuku, nuku rauhassa, lapsi levoton.
Jos ukkonen se onpi, se kohta ohi on.» —
Se yö oli kaunis ja kalpee.

— «Oi, äitini, katso kuinka välkkyvi tie!
Oi äiti, äiti, heräjä, se sotajoukko lie.» —
Niin suuri on kuninkaiden murhe.

— «Sa nuku, nuku rauhassa, lapseni mun.
Jos sotajoukko on se, ei nousta sovi sun.» —
Se yö oli kaunis ja kalpee.

— «Oi äiti, äiti, joudu jo ikkunahan!
Se valkea valjakko on kuninkahan.» —
Ja suuri on kuninkaiden murhe.

— «Oi, peitä, peitä kasvosi, tyttöni mun
Jos kuningas se onpi, niin tuli turma sun.» —
Se yö oli kaunis ja kalpee.

Ja kansa kun aamulla kävi katsomaan,
niin tyhjä oli tölli ja emo surussaan.

Oi, suuri on kuninkaiden murhe!

Mut kaviot kun kopsaa ja maa kun jyrisee,
niin kansa Irma-immestä vielä laulelee.

Oi, suuri on kuninkaiden murhe!

28.

Mun onneton ollahan pitäis nyt?
Ma näinhän, että hän pilkkaa,
ma näinhän, kuinka hän kulki pois
hame hulmuten vasten nilkkaa.

Miks en ma suutu sun pilkastas?
Miks ei mun tuskani herää?
Miks onnen lintuni lentää vaan
ja unia uusia kerää?

Se kerää lauluja kevään vaan,
se loihtii umppuja esiin.
Mitä huolii se miekkonen haavoistaan,
kenen rinnassa peipot pesii!

29.

Lohdutus.

Hän imi, hän puri, hän puristi mun,
ja hylkäs kuin omenan kuoren.

Hän juonut on mahlan mun maljastain,
hän syönyt on syömeni nuoren.

Kun vihata häntä mä voisin ees!

Mut ei ota tuhka tulta.

Yks sentään lohdutus mulla on:

Sait myrkkyä myös sinä multa.

30.

Ihme.

Hän oli jo kuollut ja kuopattu
ja nukkui jo nurmen unta.
Kesä kukkinut oli hänen haudallaan
ja talvi jo satanut lunta.

Mut on kuin haudat ne aukeis taas,
elo henkisi hankia pitkin,
ja on kuin liikkuisi ristinpuu,
min alle ma impeni itkin.

Kas, ilmassa kutria leijailee!
Kas, kaukana huntuja häilyy!
Hän, hän se on itse, mun impyein,
hän kuololta, kuololta säilyy.

Minä hangelle lankean polvillein,

minä armahan syliini suljen.

Ja katso! Kun nousen, on muuttunut maa
ja kukkien yli ma kuljen.

31.

Ystäville.

Mua joskus jos mieheksi kiitettäis,
yks ain' olis ylinnä ansio mulla:
se että ma seurassa tällaisess'
olen voinut ja tahtonut mieheksi tulla.

32.

Sua katson vaan, sua katson vaan,
sua katselen silmät veessä.

Tää onneni on niin outo ja uus,
sen että mä vapisen eessä.

Kun sydän on auki, on kiini suu,
mun syömeni hehkuu ja halaa.

Sua katson ja säästän ja silitän vaan
kuin kerjuri leivänpalaa.

Minä joka en nauttinut onnestain
kuin sieltä ja täältä murun!

Tää pöytä mulleko katettu ois?

Ois tullutko loppu surun?

33.

Salaisuus.

Mull' on, mulla on yksi salaisuus,
hei, hip tula tuulia tei,
mut sitä minä en sano kellekään
ja kenkään sit' arvaa ei!

*

Minä tahtoisin olla
kuin palmu
aron polttavan aavikolla
ja koota kansoja juurellein —
tai tuoksuta vain
kuin valmu
yön helmassa, yksiksein.

Ja jos minä oisin palmupuu
aron aavalla polttavalla,
niin tiedämpä, kelle lempein ain
ois suoja mun lehväni alla.

Ja jos minä oisin valmu vaan,
unen-tuoksuja turhinkin,
niin tiedämpä, yli kenen tumman silmän
ma tuoksuta tahtoisin.

*

Mull' on, mulla on yksi salaisuus,
hei, hip tula tuulia tei,
mut sitä minä en sano kellekään
ja kenkään sit' arvaa ei!

34.

Kun omena on kypsä, se putoaa,
mut ensin se punan saapi.
Tuo puna, tuo puna sinun poskillas,
mitä mulle se ennustaapi?

Kun hongat huokaa, se sateen tuo,
mut ensin ne huokaa syvään.
Tuo huokaus, huokaus sun rinnastas,
mitä mulle se tietää hyvää?

35.

Onnen kulta.

Voi, tyttöparka, sun ritarias
ja voi sua itseäsi!
Miks kaipaamme, mitä ei silmä nää
ja mitä ei koske käsi?

Miks etsimme lemmeltä enempää,
joka nostais ja kohottaisi? —
ja luulenpa, ihmiset muinoisin
sitä onneksi sanoa taisi.

Ne ihmiset vanhojen aikojen
ne oli niin vanhoilliset,
ne söivät ja joivat ja nukkuivat
ja — olivat onnelliset.

Ja olivat onnelliset kun vaan
ei ollehet onnettomat, —
mut joku jos äkkiä onnen sai,
siitä tehtiin sormukset somat.

Siitä tehtiin kultaiset kellot vaan
ja korvarenkaat ja käädyt, —
mut niitä ei tietysti kantaneet
kuin yhdet ja ylemmät säädyt.

Ja niitä ei tietysti kannettu
kuin joskus juhlissa näissä,
kuin apin ja anopin peijahissa
ja langon ja kälyn häissä.

Mut muuten ne lepäsi lippaissa
ja piirongin laatikoissa —
oi, muistatko impeni iloa, kun
saimme lapsena penkoa noissa!

Ja muistatko, silloin jos käsiimme
sai pikkunen samettilipas,
heti äiti sen kiiruhti korjaamaan
ja hän silmänsä kädellä hipas.

Se oli hänen onnen lippaansa,
onnen kultansa ainokainen —
tai oli se vaan hänen äitinsä onni
tai äitinsä äidin vainen.

Ne kulkivat polvesta polveen näin,
ne kulkivat suvusta sukuun,
ne kuuluivat niinkuin silkkihuivit
ja sametit juhlapukuun.

Nyt maailma paljon on edistynyt!
Ei juhla-onni nyt riitä,
nyt onnea arkeenkin tahdotaan,
joka päivälle osansa siitä.

Nyt maailma paljon on edistynyt!
Tosin vieläkin juodaan ja syödään,
mut onnen kulta se myntätään
ja ostetaan ja myödään.

Ja ihmiset ovat niin iloiset
ja lyövät lompakoitaan:
«Kas, täällä se onni on oikea,
kun vaan sen oikein hoitaa!»

Ja ihmiset sanovat omakseen,
min vaan ovat omaksununna,
vaikk' kunkin onnessa selvästi
on vaakuna valtakunnan.

Mut täällä on joukossa toisia,
joille myntätty onni ei riitä,
jotka tahtovat *itse* leimata sen,
kuvan omansa katsoa siitä.

On niitä, jotk' etsivät, kaipaavat
sitä puhdasta vuoren kultaa,
jotka kaivavat harkkoja haaveiden —
ja saavat mustaa multaa.

Kas, oikean kullon jo korjanneet
on aikoja vuoren Hiidet
pois rahvahan käsistä raa'oista
ja edess' on ukset viidet.

Mut jos sull' on rohkeutta rinnassas
ja uskot sa lempehen nuoreen,
niin tule ja riemuten käsikkäin
me syöksymme Hiiden vuoreen!

Niin tule ja kultaiset haavehet
me taomme kultatöiksi,
me taomme ne miesten miekoiksi
ja sorjiksi sotavöiksi.

Ja otamme Hiidestä orhit nuó,
ne korskuvat, kiiltokarvat —
hei, näillä varsoilla ratsastaa
vain valiot ja harvat!

Pois alta nyt ihmiset ahnehet!
Sylis aukaise maailma saita!
Kun Hiiden keisarit kulkevat,
niin aukee joka aita.

36.

Oli mullakin pikku ylpeytein,
nyt on mulla orjan mieli.

Sua silmihin katsoa tohdi en,
vaan katselen maahan ja mairittelen.

Sinä poljit mun pikku ylpeytein
ja viekas on orjan kieli.

Se oli niin pieni, niin pieni vain,
mut se oli sentään mun ainoain.

Sua soimaa en, sua heitä en —
mut se kävi niin syvälle sydämehen.

37.

Ja jos mua lemmit armahain,
niin tehkämme liitto ja vakaa,
että ensi kekrinä tämäkin poika
jo kultansa rinnalla makaa.

Ja jos mua lemmit armahain,
niin tule minun tupaseeni!
Tupa on tehty ja kaunistettu
mun nuorehen sydämeeni.

Tupa on hongista huolitettu
ja karsina kalevanpuista!
Ja jos mua lemmit armahain,
niin ethän sä huoli muista?

38.

Näin unta kesästä kerran.

Näin unta kesästä kerran,
kuinka paistoi päivä Herran,
paistoi mulle, paistoi muille,
paistoi köyhänkin pihoille;
vihersi tuhannet virvet,
sinersi sataiset järvet,
iloitsi ihanat nummet,
tarinoivat metsän tammet,
puu puheli, kukka kuuli, —
köyhä sen todeksi luuli.

Luuli tullehen kesänsä,
aukaisi povensa auki,
suven hellän hellitellä,
ilman lintujen iloita —
vingahti vihainen tuuli,
ulvahti salolla hukka,
taivas viskoi talven lunta,
kylä kylmiä sanoja.

En ma kerran sen perästä
ole nähnyt kesästä unta.

39.

Merimies kajutassaan.

Minä katselen kahta lehteä
ja kahta kielon kukkaa,
minä muistelen mustia silmiä
ja muistelen mustaa tukkaa.

Miss' on hän nyt? Mitä miettiikään?
Surumiellä vai mielessä ilo?
On kaihonko kyynele silmässään
vai riemun kiilto ja kilo?

En sois hänen istuvan itkussaan,
en liioin nauravan soisi.
Mut kauvas jos aaltoja katselet vaan,
niin mieleni kirkas oisi.

40.

Jaa, jaa!

Sinä olit kuin pikkunen kissanpoika,
jaa, jaa, kissanpoika,
sinä olit kuin pikkunen kissanpoika,
sinä tyttöni mustakulma.
Mut sanohan, kuinka niin pieni kissa,
ai, ai, niin pieni kissa,
mut sanohan, kuinka niin pieni kissa
voi olla niin paha ja julma?

Sinä olit kuin pikkunen sokerinpala,
jaa, jaa, sokerinpala,
sinä olit kuin pikkunen sokerinpala
ja olit jo mulle kuin oma.
Mut sanohan, kuinka niin makea pala,
ai, ai, niin makea pala,
mut sanohan, kuinka niin makea pala
voi olla niin kova, niin kova?

Sinä olit kuin pikkunen hiirenpoika,
jaa, jaa, hiirenpoika,
sinä olit kuin pikkunen hiirenpoika
ja mahduit maissinjyvään.

Mut sanohan, kuinka niin pieni hiiri,
ai, ai, niin pieni hiiri,
mut sanohan, kuinka niin pieni hiiri
voi purra niin syvään, syvään?

41.

Kahden herran palvelija.

Minä kuljen kuin kahta polkua,
minä palvelen herraa kahta,
kuin koskelo vierin mä virtoja,
kuin sotka ma soudan lahta.

Tula luttula lei,
minä laulelen, hei,
ja — puijailen herraa kahta!

Minä tiedän ne tiet niin tarkalleen,
minä tunnen ne kumpaisenki:
Vie toinen se korprien tyyneyteen,
käy toisella tuulien henki.

Tula luttula lei,
minä laulelen, hei,
ne on kaunihit kumpainenki!

Minä lemmin palmuja linnojen
ja mökkiä honkien alla.

Minä laulan vimmoja viettien,
mut rinnassa mulla on halla.

Tula luttula lei,
minä laulelen, hei,
niin palmun kuin honkien alla!

Mut tule, oi tyttö, mun tupahain,
min laitan ma metsähän kerran,
niin luovun ma palmuista, linnoistain,
ja mulla vain yksi on herra.

Tula luttula lei,
minä laulelen, hei,
ja mulla vain yksi on herra!

42.

Minä rakastin metsää ja maailmaa,
nyt rakastan häntä mä vain,
hän on minun metsäni, maailmain,
hän on minun ainoain.

Minä rakastin yötä ja päivää myös,
nyt rakastan häntä ma vain,
hän, hämärän impeni ihmeellinen,
niin vieno, mut väistyvä ain.

Minä rakastin muita ja itseäin,
nyt rakastan häntä mä vain,
hän on mulle minä, hän on mulle muu,
hän on minun armahain.

43.

Se oliko kieli, jok' katkesi?
Niin oudosti ilmassa helähti.

Miks tyttöni kasvosi käännät sä pois?
Vai sydämen kielikö ollut se ois?

Miks poskesi vienosti punertuu,
miks hymyhyn kiertyvi mansikkasuu?

Ei, ei, se oli vain kukkanen,
joka aukes aamuhun, kevääsen.

44.

Kuten tahdot vaan, kultanuppuni!
Siis ollaan me oudot jälleen?
Taas alkakoon hymyt, teeskelyt,
koko «volangin» heitto, kas tälleen.

Kas, mistä me viimeksi puhuimme? Kai,
minä luulen, «premiääreistä»,
tai ehkäpä tahdon voimasta tai
naistyöstä ja Ellen Keystä?

Mikä neidin se miel'pide olikaan
siitä työstä, mi mennyt on väärään? —
Ei, heitetään tämä helkkunaan
tai muuten ma muiskun määrään.

Ja silloin, ma vannon, ett' auta ei
sua daamin muoto, ei miini,
vaan tanssien lähtevi Ellen Key
ja tahdon on silmät kiini.

45.

Kun muistelen —

Kun muistelen, kuin monta iltoa
olen istunut yksin, yksin,
ja katsellut taivahan tähtiä,
jotka vilkkuvat vieretyksin,
niin tyttöni,
oi, tyttöni,
sua lähelle tulla mun täytyvi
ja katsoa kauvan, kauvan.

Kun muistelen, kuin monta taivalta
olen kulkenut korpimailla,
olen istunut alla kuusien
ja istunut iloja vailla,
niin tyttöni,
oi, tyttöni,
sua suudella kauvan mun täytyvi
ja itkeä, itkeä hiljaa.

Kun muistelen, kuin monta aatosta
olen aatellut paha siellä,
jotk' oisi yhdessä vältetty
ja voitettu yksimiellä,
niin tyttöni,
oi, tyttöni,
mua lempiä paljon sun täytyvi
ja lempiä kauvan, kauvan.

46.

Herodiaan tytär.

Ja jos minä oisin Herodes
ja jos sinä tanssisit mulle,
niin luulenpa, että ma antaisin
oman päänikin palkaksi sulle.

Mut ethän sa päätäni pyytäiskään,
sinä pyytäisit sydäntäni —
oi, ota se tyttöni armainen,
jos tanssit mun edessäni!

Oi, tanssios tyttö mun eelläni ain
elon tiellä ja huntua heitä,
niin riemuten rinnoin ma hurmeisin
olen astuva elämän teitä!

47.

Jes siunatkoon!

Jes siunatkoon, miten sievä hän on,
kun näin häntä katselen!
Miten silmänsä säihky on sammumaton,
miten kaulansa valkea, kaareva on,
ja alla sen kaarevan kaulan
povi aaltoo armahinen.

Ja hänt' olen onneton vältellyt,
mua hullua, hupsua voi!
Ma hänt' olen vältellyt, väistellyt,
hänet unhottaneenikin luulin jo nyt —
jes siunatkoon, miten sieväks
hänet sentään Luojansa loi!

Ei, turhiksi kääntyi tuumani mun,
kun jällehen nähdä sun sain.
Sun oon minä onnessa, murheessa sun
ja saat sinä leikkiä lemmellä mun,
kun saan minä leikkien kiertää
yht' tummaa kutrias vain!

48.

Jäähyväisten jälkeen.

Oi, miksi, miks häntä moiti en,
kun multa hän kaikki vei' —
mut kuinka jos kurja ma lienenkin,
sua kieleni kiroa ei.

Sano mulle, miks sua vihaa en,
ahonkukkani armahainen?
Mut' siksikö minä sua vihaisin,
kun kaunis sa olit ja — nainen!

Miten vois in ma herjata hellintäin,
suv en pääskylle pahaa suoda?
Miten saattaisin mustakulmallein
minä murheen pilviä tuoda?

Hän oli vain lintu, mi istumaan
lens mökkini ikkunalle,
hän kukkanen oli, joka tuoksahti
ahon yöllisen astujalle.

Hän lauloi illan, hän lauloi kaks,
hän tuoksui yöllisen hetken —
ja siitäkö nyt häntä vihaisin
minä loppuhun eloni retken?

Ja siitäkö nyt häntä soimaisin,
kun hetken hän kuormaani kantoi? —
Ei, kaikki jos multa hän ottikin,
niin kaikki hän myös mulle antoi.

Hän lauloi mun mökkini laajemmaks,
toi onnen mun ortteni alle,
hän antoi aartehet köyhälle
ja toivehet toivottomalle.

Hän sytytti suuria aatteita,
hän ventoja vesiä näytti,
ja keskellä yön sekä pimeyden
hän salaman soihtua käytti.

Hän terästi tahtohon tarmoa,
hän liehtoi lauluhun tulta —
mut kaikki jos mulle hän antoikin,
niin kaikki hän ottikin multa.

49.

Porraspuulla.

Puron ylitse kaita on porraspuu
ja tyttö on portahalla.

«Pois tieltä tyttönen vienosuu,
kas, kiire on kiiruhtajalla!»

Mut tyttösen silmät ne suurentuu
kuin katsois ne kummastumalla:

«Tule poika, jos ei sua peloita muu,
mut virta on vierivä alla.»

Me seisomme portaalla vastakkain.

Mun *täytyvi* tästä yli!

On saatana itse mun takanain

ja taantumista ma hylin.

Mut tyttö se seisoo ja seisoo vain
ja auki on aallon syli.

50.

Olen tahtonut tutkia taiyaan ja maan
ja etsiä toden lähteen.

Nyt etsin mä vaan sinun silmiäs
ja katson kahtehen tähteen.

Vait, kuuletko, valkeat totuudet
kuin kyyhkysen alas leijaa,
kun näin minä istun sun vierelläs
ja suutelen sua — heleijaa!

51.

Väärinymmärrys.

Sinä olet niin viisas, niin viisas, huu,
mua ett' ihan peloittaapi,
ja mitä taas tullevi tapoihin,
sun vertaas etsiä saapi,

Saa etsiä kuudesta kylästä,
yli kymmenen kihlakunnan,
ja jos sua löytävät viisaampaa,
niin löytävät lesken ja nunnan.

Mitä maailmasta me huolimme!
Emme siihen kuulu me enää!
Siis heitä se viisautes helkkariin
ja näytä pitkää nenää!

Hän otti mun neuvoni onkehen
ja hän tahtoni tarkoin täytti:
Hän kerran keikahti kannoillaan
ja — mulle hän nenää näytti.

52

Väestönmuutos

Hän tahtoi tulla täysin
sinä oli minä väestönmuutos
muut olihan pelättävä, ja
ja minä väestönmuutos
sinä välttämättä on.

Yhden kättä kättä, ja
sinä on kättä kättä, ja
vi kättä kättä kättä, ja
ja jos sinä kättä kättä, ja
minä kättä kättä, ja.

Minä kättä kättä, ja
kättä kättä kättä, ja
sinä kättä kättä kättä, ja
ja kättä kättä kättä, ja.

52.

Laulajapoika.

Ja minä se olen se laulajapoika
ja mull' on laulun ääni.
Kekrinä kullan ma kihlasin
ja kevähäll' on hääni.

Ja minä se olen se laulajapoika
ja kaiutan kangasmaita.
On aikani nuorena iloita
ja vanhana olla saita.

Ne käskevät mun muka säästelemään,
ne neuvovat nöyrää mieltä,
mut tuhlata tahdon ma tunteitani
ja soitella sotien kieltä.

Minä tahdon nauttia nuoruuttain
ja ahmia kynsin ja hampain,
minä annan kerjätä köyhempäin
ja säästellä rikkahampain.

Minä tahdon maljani tyhjentää,
kun ensi leivoset laulaa,
kun koivut on hiirenkorvallaan
ja vuorilla virrat pauhaa.

Ja tahdon ma lauluni lahjoittaa,
kun ensi joutsen soutaa,
kun kukka on puussa ja kukka on maassa
ja lehdot leikkihin joutaa.

Näin nuorena jos minä köyhdynkin
ja mökki on särpimettä,
on aikani nuorena iloita
ja vanhana juoda vettä.

53.

Kaarin.

Kas, lempi se on kuin kukkanen
ja kukkia lempivi Kaarin,
hän poimii ja painaa ja liimaa sen
ja saa soman «eksemplaarin».

Ja lempi se on kuin lintunen,
min rinnassa haava on syvä;
mut Kaarin se ottaa ja täyttää sen
tai saa sulan hattuhun hyvän.

Häll' onkin jo kaunis museo
niin nuoreksi kokoilijaksi.
Taas eilen ma näin, miten vietihin
sinne koppelonpoikaa kaksi.

54.

Juhannus.

Minä avaan syömeni selälleen
ja annan päivän paistaa,
minä tahdon kylpeä joka veen
ja joka marjan maistaa.

Minun mielessäni on juhannus
ja juhla ja mittumaari,
ja jos minä illoin itkenkin,
niin siellä on sateenkaari.

55.

Tuli tuoksuvat illat ja tyynet veet,
kevätkuutamot koivujen alla,
tuli lemmen kaihot ja kyyneleet
ja lemmen hehkut ja halla.

Voi kuinka ne lemusi kukkaset
mun impeni ikkunalla!
Voi, kuinka ne helisi kanteleet
mun impeni akkunan alla!

Ja kannel se helkkää vieläkin.
Mut kuihtuneet ovat kukkaset,
syys tullut on maahan ja sydämihin.

Mun lempeni kieliä kuule sa et;
minä yksin yössäni murehdin,
mut muiden sa murheita kuuntelet.

56.

Kesä.

Oli kesiä ennenkin mulla,
suvi-aikoja suuriakin,
mut kukat ne umppuunsa kuoli,
nuput nuoret kyynelihin.

Nyt aukee ne kaikki, kaikki!
Maa kukkii ja rehoittaa,
maakerrat kertojen päällä
päivän paistetta uhoaa.

Nyt kukkii ne kaikki, kaikki,
kesät entiset kilpaa vaan:
tuolla yks terälehtiä tekee,
täällä toinen jo marjojaan.

Tule, tyttöni, laulujen lehtoon!
Alla virpien vilpasta on.
Siellä tiedän mä pehmeän turpeen
ja mairehen marikon.

Syö, tyttöni, poimi, poimi!
Kesän aika niin kerkeä on.
Mut elä myös suutu, jos suuhus
satut saamaankin raakilon.

Meill' on niin kiire, niin kiire!
Emme ehdi me vuottamaan.
Maa kukkivi vuodesta vuoteen,
meillä yksi on vuosi vaan.

Ja yksi on vuodessa kesä.
Ikä ihmisen lyhkänen on:
päivä yks kun lehteä tekee,
jo toinen on marjaton.

57.

Sinä tanssit kuin rautalangalla,
sua näytellä rahasta voisi,
sulta puuttuvi «impressaario» vaan,
niin onnesi varma oisi!

Sinä tanssit kuin rautalangalla,
sinä vuoroin otat ja annat,
sinä milloin heität mun helvettiin
tai milloin taivahan kannat.

Sinä tanssaillet tapojen langalla
ja houkuttain sinä horjut,
mut juuri kun toivon sun putoovas.
sinä punastut vaan sekä torjut.

58.

Älä usko tyttö mun laulujain,
ne eivät totta puhu!
Mut usko, mit ihmiset sanovat
ja mitä huutaa huhu.

Ne kertovat jotakin toista kuin
sulolaulut ja laulajan aatteet,
ne pesevät pois sävelpuuderin
ja näyttävät värjätyt vaatteet.

Mut yksi on väri, mi seisovi,
jota pestä ei tuhansin merin:
Mitä koskaan on kaunista kirjoitettu,
jota kirjoitettu ei verin?

59.

Yksin.

Minä olen niin yksin, niin yksin,
kuin yksin vaan olla se voi,
joll' on vaan yksi aatos
ja yksi sävel, mi soi.

Minä olen niin yksin, niin yksin,
kuin yksin on ihminen,
joll' oli vaan yksi onni
ja yksi unelma sen.

Minä olen niin yksin, niin yksin,
kuin yksin vaan olla se voi,
joll' on vaan yksi murhe
ja yksi muisto, mi soi.

60.

Kauppasopimus.

«Laitapa minulle laulunen!»

Vai laulunen!

Vai laulunen!

«Laitapa minulle laulunen!» —

«Juu, kyllä, mut laulut ne maksaa.

Annatko minulle suukkosen?»

Vai suukkosen!

Vai suukkosen!

«Annatko minulle suukkosen?» —

«Ei, liian on kallis se taksa.

Runoahan joka mies rustailee!»

Vai rustailee!

Vai rustailee!

«Runoahan joka mies rustailee.» —

«Juu, juu, mutta minkälaista?

Mut suukkoja joka tyttö suihkailee.»

Vai suihkailee!

Vai suihkailee!

«Suukkoja joka tyttö suihkailee.» —

«Juu, juu, mut miltä ne maistaa?»

Runojahan kaikille annetaan.»

Vai kaikillen!

Vai kaikillen!

«Runojahan kaikille annetaan.» —

«Ja entäpä suuteloita!»

Mut suo mulle suukkojen oikeus, oi!»

Vai suukkojen!

Vai suukkojen!

«Niin sinulle yksin mun lauluni soi!» —

«Mut saattaako sinuhun luottaa?»

Ja saat sinä vallita suukkoja mun!

Niin suukkoja mun!

Niin suukkoja mun!

Kun saan minä hallita lauluja sun!» —

«Mut saattaako sinuhun luottaa?»

61.

Minä luulin sun eloni onneksi,
sinä olitkin elämä itse,
joka kuljetit kautta riemujen,
mut kuljetit myös murehitse.

Minä luulin sun henkeni herättäjäksi,
sinä olitkin unhotar unen,
joka lahjoitit ruusut laaksojen,
mut myöskin vuorien lumen.

Minä luulin sun yöni salamaks,
sinä olitkin itse yöhyt,
min kupeilla mantteli musta on,
mut otsalla tähtivyöhyt.

62.

Mitä on tää? Mist' tämä sunnuntai
minun mieleni pyhäköissä?
Miks metsä hohtavi hopeissa
ja kuuset on kultavöissä?

Miks aika seisoo ja arvelee?
Miks viikot niin vitkaan mataa?
Minä yhdessä yössä elän enempi
kuin ihmiset vuosisataan.

Mun aatteeni liittää ja laatelee,
multa haihtuvi paikka ja aika!
Oi, ethän sä tyttöni kultainen
myös lie vain haihtuva taika?

63.

Don Quijote.

Mitä tahtoisit kultani kutripää,
sen tiedän, mut antaa en voi!
Sinä tahtoisit lempeä läikkyvää,
joka kulkee ja karkeloi.

Sinä tahtoisit taivasta muuttelevaa,
milloin päivää, pilviä milloin;
sun onnesi taas olis taltuttaa,
mitä myrskyt ne velloi silloin.

Ja mielestäs vesillä vieriä ois
siinä venheessä suloisempi,
joka vaappua, vaaroilla uhata vois --
ei niin ole laulajan lempi.

Kas, laulaja, hän on sotamies!
ja hän lempivi soturin lailla,
min mielessä aina on kotilies,
vaikka vierii hän vierailta mailla.

Ja laulaja hän on ritari —
vaikk' oisikin vaan de la Mancha! —
Hällä kädessä toisess' on kitari
ja toisessa peitsi vankka.

Hän sotii ja kulkee ja kullervoi —
vaikka tuulimyllyjä vastaan! —
Mut maailman kaiken hän taistohon voi
toki vaatia armahastaan.

Hei, eespäin ratsuni vaahtoinen vaan!
Mitä siitä, jos nauravi Pansa!
Ei tallirenkejä milloinkaan
runo kantanut satulassansa.

64.

Pieni tarina.

Oli mullakin pienet murheeni,
mut minulle niiss' oli kyllä,
vaikk' ohitse kulkenut toinen ois
ja ne kuitannut hymyilyllä.

Oli mullakin pieni onneni,
mut minusta oli se suuri,
ja luulenpa, siks' oli suuri se,
kun se mun oli onneni juuri.

Oli mullakin pieni lintunen
ja minusta oli se soma.
Mut sepä siinä juuri oli murheellista,
kun ollut se ei mulle oma.

65.

Ei sallittu täällä mun käydä
sun kanssasi polkuja maan,
mut jos sinä väsyit joskus,
niin tule mun luokseni vaan.

Oi, kun sinä kyllästyit kerran
ilon, kauneuden karkeloon,
ja kun sinä halajat kuolla,
niin tule — ja valmis ma oon.

En osannut täällä mä käydä
sun kanssasi karkeloin,
mut tule — ja Tuonelan mailla
opas ehkä mä olla voin:

Näät siellä tunnen ma kaikki,
puut, pensaat ja polut jo nyt.
Siell' olenhan niin monta kertaa
sun tähtesi kävellyt.

66.

Minust' oli kuin olisi soudettu
me kirkasta järven pintaa
ja aurinko aaltoja lämmittänyt
ja rantakallion rintaa.

Oli niinkuin oisi me laskettu
sen kallion kaunihin alle
ja kaahlattu hietaa valkeaa
ja kuljettu kukkulalle.

Ja eikö aurinko laskenut
taa saarien, salmensuiden,
ja tullut ilta ja tullut yö
yli laaksojen, laulupuiden?

Ylt' ympäri tanhusi terhenet yön,
utu ulapan aalloilla sousti,
unen vallassa laaksojen lammet ui —
ja uni se nousi ja nousi.

Se heilahti oksalta oksalle,
se kukasta kukkahan kiipi ---
me seisoiimme vuorella käsikkäin
ja katsoimme, kuinka se hiipi.

Oi, lyhyt on Suomessa suvinen yö!
Pian aurinko aalloista nousi.
Mut siitä asti mun aatoksein
yhä unten aaltoja sousti.

67.

Iltarukous.

Unta, unta, unta

syvää uinumaan.

Lunta, lunta, lunta

päälle mustan maan.

Yössä, yössä, yössä

öiset linnut lentää.

Työssä, työssä, työssä

lepää tuskat sentään.

Lennä, lennä, lennä

aatos imehnon!

Mennä, mennä, mennä

aika maata on.

68.

Kun tietäis, kumpi se toistaan
lie itkenyt enemmän?

Kun tietäis, kumpi se nauraa voi
nyt enemmän, minä vai hän?

Mut mitä me huolimme siitä.

Me nauramme kumpikin.

Hei, hah, hah, haa! — Mutta minua ei
petä naurus se milloinkaan.

Se ei mua pettänyt ennenkään.

Minut kyynelin petti hän.

Kun tietäis, kumpi se toistaan
lie pettänyt enemmän?

69.

Luonnossa luminen ilta.

Luonnossa luminen ilta,
tähdentuike taivahilta,
helke maassa, helke puussa,
sukkulan kulina kuussa —
sitien kun omani saisin
tulevaks sun toivottaisin.

Toivoisin tulevan tuolta
hongikon hopeisen puolta,
kierrätellen, kaarratellen,
puun lomitse puikahellen, —
min' en olis näkevinäni,
yössä seisten, yksinäni.

Seisoisin selin sinuhun,
sinä vilkkuisit minuhun,
sormi suulla, jalka puulla,
halu karata, kaiho tulla, —
sydämet sykähteleisi,
puut lunta pudisteleisi.

Kuulisin risahtavaksi,
tuntisin kätöistä kaksi,
kuulisin: «kuka se täällä?»
Vastaisin: «varas se siellä!» —
Siten kun omani saisin,
tulevaks sun toivottaisin.

70.

Kai ihmettelit sinä itsekses,
miten paljo ma sentään kestin,
miten kestin ma nauruas, pilkkaasi,
sen ennen kuin erolla estin.

Minä näin, miten silmäsi puhuivat:
«Tuolla miehell' on kova pinta!»
Siin' oikein sa arvasit armahain,
kova onpi se köyhän rinta.

Se mies, joka kuullut ei ijässään
ole kultaisen naurun soivan,
mitä huolii hän, vaikka hän huomaa sen
hälle itselleen salamoivan.

Mitä huolii hän, vaikka hän tunteeikin,
miten puukot ne pintaa viiltää!
Hän kuulevi vaan ja hän kuuntelee
ja silmässä kyynel kiiltää.

Hän kuulevi vaan ja hän kuuntelee
ja hän silmänsä hiljaa sulkee.
Hän uinuvi vaan ja hän unelmoi
ja mielessä kuvat kulkee.

71.

Sinä teit minun eloni lauluksi
ja mun arkeni sunnuntaiksi,
sinä kylvit mun polkuni kukkihin
ja korpeni kotimaiksi.

Sinä teit minun päiväni unelmaks,
sinä seuloit unhon lunta.
Oi seulo'os, tyttö, mun silmiini ain,
oi, seulo'os hyvää unta!

Maan mahtavat höyhenvuoteillaan
ne unta pyytää ja palvoo.
Sill' aikaa ma silmäni ummistan
ja vain mun onneni valvoo.

72.

Kuu kalpea kulkevi kulkuaan,
kevät-yö on kaunis ja pyhä.
Kai aika jo ammoin erota ois,
mut yhdessä ollaan me yhä.

Yön tuulonen hiljaa tuudittaa
lepän lehviä uinuvia.
Sydän ääneti sykkien aavistaa
suvun suuria unelmia.

73.

Ave Maria!

Mitä olet sinä tyttöni minulle?
Olet helkkyvä helmivyöni,
pyhä rukousnauha mun muistoillein,
kun synkkänä saapuvi yöni.

Minä hyrisen lauluja hiljakseen
ja ma helmiä hymisten siirrän,
sana sanalta laulan ma lauseesi,
piirre piirteeltä muotosi piirrän.

Minust' on kuin sun piirteesi pieninkin ois
isämeitä ja *avemaria*,
ja vaikka ma maass' olen polvillain,
kuin onneni suur' olis liian!

74.

On niin herttaista ajatella.

On niin herttaista ajatella,
että me olemme lapsia vaan,
että sä olet vain pikkunen tyttö,
minä vain poikanen paidassaan.

On niin herttaista ajatella,
että me yhdessä kasvettais,
yhdessä juostais nurmet ja metsät,
toria saatais ja toreiltais.

On niin herttaista ajatella,
että me toistamme lemmittäis,
että kun yhdelle tulisi murhe,
toinenkin itkusilmihin jäis.

Ei meitä maailma eroittaisi,
ei synti, ei sydäntuskatkaan,
sulho ois suuri ja nuori ja vankka,
morsian kulkisi kukilla vaan.

Sulhanen laittaisi suuren talon,
jonne hän impensä ihanan veis,
impynen sulhonsa ikkunalla
illoin istuis ja lauleleis.

On niin herttaista ajatella,
että me joskus sen elämme, oi,
että me jossakin elämme kaiken,
kaiken, mit' tääll' emme elää voi!

75.

Lepän lehdille lauluja kirjailen
ja heitän ne virran viedä.

Yks vierivi sinne ja toinen tänne
ja kunne ne vierii, en tiedä.

Mut jos joku lehtynen lentoon jäis
yli aaltojen, ainiaaksi,
ja jos joku virsi se vieriiä vois
tarusaarehen, aikojen taaksi,

niin kansalle saaren vehreän sen
se laulais laulua uutta:
miten suukkokset antaa kuoloa voi
ja suukkokset kuolottomuutta.

76.

Niin sinua katsoin neiti,
kuin kangas kanervatansa,
niin sinua kuulin neiti,
kuin salo kevätkäkeä,
kunnahalla kukkuvata.
Kukit kukkihin poveni,
lauloit ilmi mun iloni,
herätit keväiset henget,
helkytit salon sävelet,
puroina porisemahan,
leivosina laulamahan,
tuulen viedä, toisen tuoda,
raikua kylien rannan.

Niinp' on nyt minun iloni,
kuin kangas kanervatonna,
niinp' on nyt minun poveni
kuin kevät käkeä vailla,
kumpu vaiti, kukka poissa,
surussa salo sininen.

77.

Hanhipaimen.

Minä paimenlauluja laulaisin,
jos oikea paimen ma olisin,
mut mistä se oikean sävelen saa,
joka hanhia paimentaa?

Toki sentään mä toitotan torvehein:
«Hoi hanhisein, ah impyein!»
Mut mistä se oikean sävelen saa,
joka hanhea paimentaa?

78.

Mua suutele kerran ja suutele kaks
ja suutele kertaa monta!
Me tahdomme uskoa eilistä unta
ja huomenta huoletonta.

Kun pääsi sä painat mun rinnalleni,
niin kösken kohinan kuulet.
Ja aaltojen kansa kun suutelee,
niin hurmehissa on huulet!

79.

Sinä olet kuin mandeli makea,
joka vetehen viertävi suuta.
Mun veren' on nuori, mut sakea,
ja kuulee illan kuuta.

Sinä olet niin lauhkea, lakea,
mut voit myös olla muuta.
Oi, anna mun tyttöni hakea
sitä haluni mandelpuuta!

Sun veres on nuori ja lämpöinen,
kuu kulkevi metsän rataa,
se luoja vuoksen ja luotehen.

Kas, kiiltomadot jo mataa!
Nyt aika nousta on aaltojen,
nyt aika on suukkojen sataa!

80.

Yölaulu.

Sano, koska se koittaa se aamu,
jona helposti herätä voin?

Sano, koska se vaipuu se ilta,
jona iloisna vaipua voin?

Sano, tiedätkö, milloin se joutuu
se joulu ja kynttilät?

Sano, milloin ne haihtuu ne haamut,
jotka takana käyskelevät?

Elä pelkää! En minä itke.

En itkenyt vuosihin.

Mut vuosia unt' olen nähnyt
ja uskonut unihin.

Ja uni jos yksi se petti,
niin uskoin ma uutehen;
mut unista kauneista kaunein
olit tyttö ja — viimeinen.

*

Minä luulin sun siksi aamuksi,
jona helposti herätä voisin,
minä uskoin sun siksi illaksi,
jona iloisna uinuva oisin.

Minä uneksin jouluni joutuneen
kera kuusien, kynttilöiden,
minä luulin haamujen haihtuneen
ja mennehen metsä-öiden.

Ja luulin jo, ett' olin ihminen,
en ainainen uneksija,
ja luulin jo, ett' olin onnellinen —
en onnen vain runoilija.

*

Kas, ihminen suree ja iloitsee
ja ihminen tuntee ja elää.
Mut laulaja kulkee ja kuuntelee
ja sen korvissa kantelet helää. —

Ne helkkyvät, helkkyvät päivät ja yöt,
ne kaikuvat kaukaa, niin kaukaa.
Ja laulaja kulkee ja kuuntelee
ja laulaja kuulee ja — laulaa.

81.

Kun yksi rehkiä ja yksi raataa
ja kaikki repii ja kaikki kaataa,
kun yksi kantaa ja kaikki sortaa,
kun yksi muuraa ja kaikki murtaa
ja yks se anteheks antaa vaan —
niin minne yksi se joutuukaan?

82.

Lintu.

Lens lintunen mökkini lasille
ja lauloi kaunihisti.
Moni otti kiini sen lintusen
ja sen vangiks häkkihin pisti.

Minä annan sen laulaa lasilla vain
ja käyskellä kädelläni,
minä syöttelen pieniä muruja sille,
mut syöttelen sydäntäni.

Moni sulki sen lintusen häkkihin
ja sen suuhun ryyniä pisti.
Mut eipä se sitten laulakaan
niin kuoleman-kaunihisti.

83.

Minust' on kuin kuulisin vasta
nyt linnunlaulun ja muun,
kuin näkisin vasta nyt taivaan
ja taivaalla tähdet ja kuun.

On ilmassa luomisen aamu.
Maa kylpevi kasteessaan.
Veden päällä on Herran henki
ja päivä on päällä maan.

Minust' on kuin oltais me yksin,
ens ihmiset elämän tään,
ja kesyjä ois pedot korven
ja tulis ja työntäis pään,

ja me karhuja siliteltäisi,
salon hirvejä hyväiltäis,
ja yötämme vartioimaan
jalopeurat ympäri jäis.

84.

Laulu kevättalvella.

(Gustaf Fröding.)

«Sula jääni,
suo
mun vierä, virrata vapaana»,
näin keväälle huokasi talvi.

«Kenties, jos päivän on tahto niin,
me vuotamme kai vielä viikon, kaks,
kenties, kenties», kevät lauloi.

85.

Lemmenlaulu.

(Gustaf Fröding.)

Minä rahalla rakkautta ostin,
kun muuten ma saanut en.
Soi kauniisti kantelo sentään,
soi kiitosta rakkauden!

Uni kaunis, vaikka vain unta,
oli kaunis se kuitenkin,
ja Eeden on sillekin Eeden,
ken jätti jo Eedenin.

86.

Sen vasta ma naiseksi sanoisin.

Sen vasta ma naiseksi sanoisin,
joka tempelit tyhjät täyttäis,
joka henkeni, ruumiini vallitseis —
ja ei valtaansa väärin käyttäis,
joka ei olis kissa ja ei olis hiiri
ja ei olis tuuli ja ei tuuliviiri
ja ei olis orja, ei herrakaan,
mut ystävä armas vaan.

Ja sen vasta naiseksi sanoisin,
joka olisi hellä ja hyvä,
joka läikkyä niinkuin lähde vois,
mut sentään ois meri syvä,
jonka rinnassa ainainen aarnio oisi,
mut ei sitä kaupaten esille toisi,
vaan hakea antais mun silmät kiin' —
eikä suuttuis, jos löytäisin.

Niin kämmenin häntä mä kantaisin
ja hälle mä heikko oisin
ja ilkkuis hän ei minun heikkouttain —
taas muille ma oisin toisin!
niin hälle mä tarjoisin riemuni tarhat
ja hälle mä itkisin itkuni parhaat
ja laulaisin lauluni ujoimmat,
pojan tuntehet punastuvat.

Näät luulenpa, siellä mun sisälläin
oli jossakin kaunis kuva,
vaikk' on se nyt tomun peitossa ---
oli puhdas ja punastuva.
Ja tähdistä olen minä lukenut illoin,
että puhdas lempi jos tulisi milloin
ja pölyn sen päältä jos puhaltais,
kuva vieläkin värinsä sais.

Mut ei, ei! Tähdet on tähtiä
ja tähdet niin pahasti vilkkuu,
ja ei, ei, tytöt on tyttöjä
ja tytöt niin pahasti ilkkuu.
Hyvä kaikki niin kauvan kuin näyttelet yhä,
mut näytäpäs kerran se pyhä, se pyhä,
niin kissan mi-au heti kuulet sä —
tai lampahan bä-ä-ä!

87.

Minä uneksin kahdesta koivusta,
yli virran jotk' kasvoi yhteen,
ja unta ma näin, että kevättä kaks
saman antoi sadon ja lyhteen.

Sinä taidatko unia arvata?
Jos et, niin anna olla!
Mut jos sen tahdot sa selvittää,
se selvitä suutelolla!

88.

Alppiruusu.

En takaisin muuta ma tahdokaan,
mut anna mun ylpeyteni,
mun alppiruusuni ainoa
ja ainoa aarteheni.

Se köyhän ol' leipä ja köyhän turva
ja ystävä yksinäisen.
Sen henkeni kaupalla poimituks
sain vuorilta elämän jäisen.

Suon kaiken ma muun, suon kauneuden
ja laulun ja lemмен sulle,
mut se oli mun, minun yksin vain
ja anna se jälleen mulle!

89.

Aino-neiti.

Joukolan joen suulla sinisorsa sousi,
nurmen kanssa nukahti ja päivän kera nousi.

Kenpä, kenpä joella Joukolan nyt soutaa?

Veli nuori veikaten vieri ulapalla;
sisko asui enimmäkseen emon siiven alla.

Kenpä, kenpä joella Joukolan nyt soutaa?

Veli nuori taistelohon vaati vankempansa,
lunnahiksi lupas Aino-siskon armahansa.

Kenpä, kenpä joella Joukolan nyt soutaa?

Päivä laski, lummekukka sydämensä sulki.
Wäinö vanha kosimahan neittä nuorta kulki.

Kenpä, kenpä joella Joukolan nyt soutaa?

Sydän kielsi, äiti käski — kumpaa tuli kuulta?
Raitoja hän rakasti ja lempi länsituulta.

Kenpä, kenpä joella Joukolan nyt soutaa?

Huojui heinä Joukolan joenrannan alla.

Impi itki angervo paaden pallealla.

Kenpä, kenpä joella Joukolan nyt soutaa?

Aamu koitti, niemen päässä karkeloivan keksi,
aallotarta kolme — Aino-neiti neljänneksi.

Murhe, murhe joella Joukolan nyt soutaa.

Raitoja hän rakasti ja pelkäs pohjatuulta.

Taisi lunta vanhan päässä talven lumeks luulta,

Murhe, murhe joella Joukolan nyt soutaa.

90.

Unta.

Niin, niin, niin, untahan kaikki on tää,
mut kaunista, kaunista unta.

Sua lemmin ja kaipaam ja kaihoan kuin
syys-tantere talven lunta.

Minä tahdon sulkea silmäni
ja uskoa unta syvää.

Olen uskonut paljonhan elämässän,
joka ollut ei näinkään hyvää.

Mitä huolin, jos huomenna jällehen on
maa musta ja murheessa kuusi —
tai ellen ma syksyhyn heräiskään,
vaan eessäni ois kevät uusi?

91.

Sydämen kepponen.

Minä syömeni hautahan heitin
ja haudan ma kukkasin peitin,
ett' ihmiset katseli ihastuin —
mut arvatkaa, miten vihastuin,
kun sydämen itsensä ilolla tässä
näin omaa hautaansa imehtimässä.

92.

Rekilaulu

taikka yksi surullinen tarina pappilan Mantasta ja
Hallin Jannen uusista kulkusista.

Hei, Hallin Jannen varsa se juoksi sitä Kuore-
veden jäätä
ja pappilan Mantan hiukset on kammattu kahdelle
puolen päätä.

Hei, Hallin Janne on hampuusi ja mittaa maailman
rantaa,
pappilan Manta se jupparöijyssä vieraille kahvia
kantaa.

Hallin Janne se hoilottaa ja jalka on ulkona reestä,
pappilan Manta se punastua voi Hallin Jannenkin
eestä.

Pappilan Manta se punastelee, kun Hallin Janne
hoilaa:

«Ja et sinä turhassa istu tyttö, kun istut polvilla
noilla!»

Pappilan Manta se katsehensa niin kauniisti alas
luopi.

Hallin Janne se kaupungista ne kulkuset uudet
tuopi.

Hei, Hallin Janne se ajelee sen Mantansa ikkunan
alla.

Elämänlanka ja palsami kasvaa Mantan ikkunalla.

Hei, Hallin Janne se helistää niitä herrain kulkusia.
Pappilan Manta se kuuntelee ja vinkuvan luuli
sian.

Hei, Hallin Janne se helistää ja vieno on Jannen
vaski.

Pappilan Manta se purtilohon piimävelliä laski.

Hallin Janne se hoilottaa, että «tule sinä tyttö
rekeen!»

Pappilan Manta se purtilon pistää Hallin Jannen
eteen.

Silloin se katkesi palsamipuu ja Manta oli pahoil-
lansa.

Janne se hoilasi: «kuinkapa lie sen elämänlangan-
kin kanssa!»

Ja Hallin Janne se hoilottaa ja Hallin Janne se
juopi.

Pappilan Manta se katsehensa niin kauniisti alas
luopi.

Hallin Janne on hampuusi ja puistaa pullon kau-
laa.

Ja toinen kun tulevi hoilottaja, niin sille hän lau-
lun laulaa:

«Hei, rakkaus se on kuin palsamipuu ja laulu kuin
elämänlanka! —

Mut kukapa sen uskoi sen tytön pilkan niin kovasti
koskevankaan?»

93.

Taas kotona.

Minä käyn kuni kyntäjä pellollaan
kodin rakkahan raunioita
ja muistelen muistoja lapsuuden,
kalaretkiä, karkeloita.

Minä käyn kuni kyntäjä pellollaan
sydän täynnä ja rinnassa rauha.
Taas mennyt on talvi ja tullut on
suvi uusi ja lämmin ja lauha.

Taas tahdon ma alkaa uudestaan,
taas tahdon ma kerran koittaa,
en tahdo ma taistossa kaatua vaan,
vaan tahdon ma seista ja voittaa!

Minä käyn kuni kylväjä pellollaan
kodin kankailla, karjateillä,
ja toukoja uusien toiveiden
minä kastelen kyyneleillä.

22

94.

Kai useinkin tyhjältä, tyhmältä
niin tunnuin ma mielestäsi,
kun vaieten, ilman aatteita,
minä istuin sun vierelläsi.

Elä tuota, oi impeni, ihmettele!
Oli mullakin aatteita ennen,
oli aatteita antaa sullekin,
oli antaa tullen ja mennen.

Nyt on mulla aatos yksi vaan.
Kuka yhden on seurassa aina,
se tyhmistyy, vaikk' aatos se ois
itse taivahan Luojalta laina.

Nyt on mulla aatos yksi vaan.
Ja mitäpä puhuisin minä,
kun sitä et aatosta kuitenkin
minun lausua sallis sinä.

95.

Vuorilla kulkevat suuret tuulet.

Vuorilla kulkevat suuret tuulet,
vuorilla lehdet ne lepattaa,
vuorilla tuulevi, vaikka jo hiljaa
nukkui laakso ja metsä ja maa.

Vuorilla lentävät suuret linnut,
vuorilla kotkat ne kaartelee,
vuorilla valvotahan, vaikka ammoin
nukkui laakso jo lauluineen.

Vuorilla valvovat suuret surut,
vuorilla sankarit sotaa käy,
vuorilla taistellaan, vaikka laakson
pirteistä ei tulen pilkettä näy.

96.

Kunis kukkivat kanervat kankahan
ja vehreä rannan on raita,
sinis vapaana keikkuos tyttöni vaan
ja impenä iloitse maita.

Mut puolat kun palolla punertuu
ja muuraimet mäkien luota,
niin silloin, tyttöni vienosuu,
ole varoillas sekä vuota!

97.

Pieni ballaadi.

Honka se humisi ikkunan alla,
tyttö oli ikkunassa.

«Minkähän lienevi tuulen teillä
kultani kulkemassa?»

Tuulet ne honkoa huojutteli,
sulhoa suuret surut.

«Kenenhän pitkiä peijaita nyt
ulvovat tuulien urut?»

Hongan katkasi suuret tuulet,
tyttösen katkas kaipuu.

Sulhanen mailla vierahilla
vaeltaa ja vaipuu.

98.

Ne veivät multa mun iloni,
nyt tahtovat surunkin viedä:
«Sull' ei ole oikeutta surra, ei,
ja nuori sa oot, se tiedä!»

Ne syöksevät puukon sydämeen,
ne pistävät silmähän okaan,
ja sanovat: «Et sinä sortua saa
ja et saa vaipua lokaan!»

Ei, elkää peljätkö! Murru ma en.
Se onni ois liian suuri,
Eikä se lokahan vaivu se,
joka loasta nousevi juuri.

Se seisovi vaan kuin korvenpuu
ja se hiljaa puuksi puutuu,
sen kuori hiljaa kivettyy
ja sydän luuksi luutuu.

Ovat menneet ne ajat, kun päässinpäät
vielä voivat muureja murtaa.
Ne nyt vaan saumoja lujittaa
ja tuntehet vienot turtaa.

99.

Tän yön me tahdomme tanssia,
puun tiedän mä nummella tuolla,
sen ympäri hyvä on hyppiä
ja sen oksahan kaunis kuolla.

Se puu on suuri ja korkea
kuin taivaalla ukkosen lonka.
Sen puun sen totta sa tunnet myös ---
se on mun murheeni honka.

Se puu se huokaa ja humisee,
se puu se suree ja soutaa.
Elä vapise, tyttöni valkoinen,
se vaan meitä tanssihin noutaa!

100.

Raskaalla hetkellä.

Maaailma kulkevi kulkuaan.

Hanki jo paksulta peittää maan
ja kesä on jo keikkuen mennyt.

Minun mieleni on kuin talvinen kuu-
tamo-yö,
niin kylmä, niin kirkas ja rintani lyö,
kuin muistoja murskaten nyt.

Hanki jo paksulta peittää maan.

Ihmiset ne uurtavat kukin alallaan
ja ystävill' on ylimpänä hyöty.

Ol' liian avo sydämein, sen suljen ma-
työss', —
ja lapsesta mieheksi vartutaan myös,
vaikk' kauvan on leikkiä lyöty.

101.

Laulajan laulu.

En, enhän muuta ma tahdokaan
kuin laulaa, laulaa, niin laulaa,
kun laulut mun helkkyvät rinnassain
ja pyrkivät pitkin kaulaa.

Mitä voin minä sille, jos maailma
vain mulle se virsinä helkkää,
jos rytmejä on ilot ihmisten
ja surut on sointua pelkkää.

Ja minkä mä taidan, jos elämä tää
vain mulle on suuri runo,
mihin saimme me Luojalta langat vaan
ja Luojalta käskyn: puno!

Me punomme kehdosta hautahan,
me punomme, puramme jälleen,
kunis laulumme kuolema katkaisee
ja sen viemme me virittäjälleen.

Kuka viepi viisahan päätelmän,
kuka piirteli pilkkataulun,
kenen pivoss' on pieniä runoja vaan,
kenen kädessä sankarilaulu.

Mut olkoon se tunnelma, kompa vaan
tai miehen mietelmä syvä,
runot kaikki Luojalle kelpaavat,
jos runo on muuten hyvä.

Ei huoli hän siitä, jos jossakin
ei yhtynyt tahto ja voima,
kun tahto vaan oli oikea
ja aatteen aateloima.

Ja katso hän ei, jos kompastuit
sinä joskus riimien kiviin —
kun loppu se oikein sointuvi vaan,
ei kulje hän rivistä riviin.

Oi, auttaos Luojaani sointumaan
mun lauluni loppu hyvin!
Oi, auttaos yhtenä heilumaan
mun lauluni latva ja tyvi!

Me laulamme kehdosta hautahan.
Kuink' kauvan, tiedä me emme.
Paras aina ois sointunsa sommittaa
kuin oisi se viimeisemme.

Runon hyvän jos mistä sen katkaisee,
niin runo on sentään runo —
näin ystävä aina sa yhdeks puuks
ne sielusi säikeet puno!

Otsakkeella „Nuorsuomalaista lyriikkaa“ kirjoittaa Maisteri Arvid Mörne *Finsk Tidskrift*'issä **Eino Leinon** tähänastisesta runoilusta:

„Eino Leino kutsui ensi runovihkonsa, joka ilmestyi keväällä 1896, *Maaliskuun lauluiksi*. Runot vastasivat nimeänsä. Niissä oli nuoruuden, jos niin tahdotaan, naivisuuden viehätystä, mutta joka tapauksessa viehätys, kevään aavistus, joka lumosi, vähemmän omaperäisyydellään, kuin tunnelmansa voimalla“

„Meidän ei tarvitse astua monta askelta, ennenkuin havaitsemme, että me, seudun nuorekkaasta vihannuudesta huolimatta, emme ole lyriikan yhteismaalla.“

„Ei voitane kieltää, että herra Leinon runous yleensä on erittäin persoonallinen ja niin pitkä kuin askel onkin runouteen, jossa ilmeni selväpiirteinen persoonallisuus, voi kuitenkin havaita jatkuvaa kehitystä „Maaliskuun lauluista“ ja vihkosesta „Tarina suuresta tammesta“ *Yökehrääjään*, jossa Maaliskuun laulujen lämmin ja voimakas tunne on muuttumaisillaan luonteeksi. Erittäinkin kahdessa erikoispiirteessä, jotka tämän kehityksen aikana syvenevät, ilmenee nuoren runoilijan luonne: toinen vilahtelee esiin hänen rytmikassaan, toinen hänen luonnon-tunnelmissaan ja luonnonsymboliikassaan.“

„Selvemmin kuin runon rytmissä ilmenee kuitenkin Eino Leinon oma luonne hänen tavassaan käsitellä luontoa ja hänen luonnonsymboliikassaan. Ne hänen runoistaan, jotka jäävät mieleen kauan, senjälkeen kuin ne ovat luetut, ovat osaksi tunnelmarunoja, joilla melkein aina on luonto taustana, osaksi symboliseraavia luonnonkuvia, monasti niin tyhjentäviä, että puilta unohtaa metsän, mutta usein sellaisia, joista henkii sattava ja syvä luonnonkäsitys“.

Yökehrääjästä lausuu *Päivälehti*:

„Nytkin sen arvo on suuri ensiksi kielen rikkauteen ja kauneuteen, toiseksi runomuodon sujuvuuteen ja kolmanneksi enimpäin runojen oivallisuuteen nähden. Voisipa ehkä niiden yleisluonnetta kuvata, jos sanoisi, että ne ovat voimansa tuntevan pohjalaispojan viileän raikkaita lauluja. Rikas mielikuvitus rikkain kielin rohkeasti laulaa helkyttelee.“

Hinta: 2: 50.